

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

ПРОТОКОЛ

№ 183

На 23 март 2015 г. се проведе заседание на Централната изборителна комисия при следния

Д н е в е н р е д:

1. Доклад относно протичането на изборния ден – втори тур на изборите за кмет на община Сърница.

Докладчици: Мария Бойкинова, Метин Сюлейман

2. Приемане на доклад по чл. 57, ал. 1, т. 47 от Изборния кодекс.

Докладчик: Ивилина Алексиева

3. Докладни и доклади по писма.

Докладчик: Севинч Солакова

ПРИСЪСТВАХА: Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Камелия Нейкова, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева и Цветозар Томов.

ОТСЪСТВА: Камелия Нейкова.

Заседанието бе открито в 10,40 ч. и председателствано от госпожа Ивилина Алексиева – председател на комисията.

* * *

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Добър ден, колеги! В залата сме 17 членове на Централната изборителна комисия. Имаме необходимия кворум.

Откривам извънредното заседание на Централната изборителна комисия на 23 март 2015 г.

Колеги, предлагам ви следния проект на дневен ред:

1. Доклад относно протичането на изборния ден – втори тур на изборите за кмет на община Сърница. Докладчици са дежурните от вчера - колегите Мария Бойкинова и Метин Сюлейман.

2. Приемане на доклад по чл. 57, ал. 1, т. 47 от Изборния кодекс. Ще докладвам аз.

3. Докладни и доклади по писма – докладва колeгата Севинч Солакова.

Колеги, други предложения? – Не виждам.

Определям колeгата Пенев да брой.

Колеги, който е съгласен с така предложения дневен ред, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 18** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против – няма.**

Дневният ред е приет.

Колеги, започваме с точка първа от дневния ред:

1. Доклад относно протичането на изборния ден – втори тур на изборите за кмет на община Сърница.

Заповядайте, колега Бойкинова.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Уважаеми колеги, изборният ден приключи спокойно. Не са постъпвали жалби нито в Централната избирателна комисия, нито в общинската избирателна комисия. Своевременно общинската избирателна комисия изпращаше данни за избирателната активност: към 9 ч., 12 ч., 14 ч., 17 ч. и 19 ч. Качени са във вътрешната мрежа съответно. Като цяло е много висока избирателната активност – 78,8 на сто.

С Решение № 57 общинската избирателна комисия е обявила за избран за кмет на община Сърница на втори тур господин Неби Реджеб Бозов. Публикувани са също така и числовите данни.

В събота е имало само една жалба и тя е била относно постъпили сигнали от жители, че са били принуждавани да заснемат вота си с мобилна техника, с изключен звуков режим. Съответно общинската избирателна комисия е взела мерки пред всички секционни избирателни комисии да бъдат уведомени гражданите, че е забранено да се заснема вотът.

В заключение мога да кажа, че изборите са протекли спокойно, без нарушения на Изборния кодекс.

Ако колегата има нещо друго, да допълни.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Остава за сведение, колеги.

Продължаваме с точка втора от дневния ред:

2. Приемане на доклад относно организацията и произвеждането на избори през 2014 г. по чл. 57, ал. 1, т. 47 от Изборния кодекс.

Колеги, проведохме различни работни групи в по-малък, в по-широк състав. Миналата седмица направихме три работни заседания, в които работни заседания изяснявахме позициите на Централната избирателна комисия по различни елементи от изборния процес. В резултат на което беше оформен един проект на доклад, който е качен във вътрешната мрежа, включително и

съответното писмо, което ще предложи да изпратим до председателя на Народното събрание.

Колеги, след обсъждането останаха някои спорни въпроси, а е възможно да са останали и някои паразитни текстове или думи, които трябва да изчистим. Предлагам ви при разглеждането да вървим част по част и да си казваме забележките, като забележките, които аз получих, ще ви ги казвам своевременно.

Колеги, започваме със съдържанието и списъка на съкращенията. Имате ли предложения? – Не виждам.

По отношение на увода? – Също не виждам предложения.

Колеги, отиваме на Част първа: Образуване на секции в страната.

Тук ви предлагам следните технически промени: абзац първи на стр. 8: Нормативната уредба относно образуването на избирателните секции в страната – вместо „се облегна на“ – „възприе“.

В абзац трети: например, новите правила за подаване на заявления за гласуване с подвижна избирателна кутия, доведоха до по-голям брой избиратели с трайни увреждания да гласуват. Другото да отпадне.

Това са моите корекции по този раздел, който е пред вас.

Колеги, по Част първа имате ли корекции?

РУМЯНА СИДЕРОВА: Тук Росица Матева предложи и аз се присъединявам: Дадоха възможност по-голям брой да упражнят правото си на глас по този начин.

РОСИЦА МАТЕВА: ... позволи на по-голям брой да гласуват.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, други предложения по Част първа? – Не виждам.

Колеги, който е съгласен с увода и Част първа, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **18** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев,*

Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов), против – няма.

Приема се.

Чест втора: Избирателни списъци в страната.

Аз имам някои чисто редакционни бележки. На стр. 14 трябва да е „кръгът“: ЦИК предлага да се разшири кръгът....

В т. 3 се повтаря два пъти „избирателен списък“.

РОСИЦА МАТЕВА: Бях дала едно предложение за чл. 8, ал. 2: от влизане в сила на решението – стр. 11. (*Реплики.*)

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Аз мисля, че той обжалва и се започва работата, а това че той обжалва за член или не...

РУМЯНА СИДЕРОВА: Ако обвързваме с влизане в сила на решението и обжалването, нека да добавим: в случай на обжалване. Защото какво ще правим? Три дена чакаме след назначаването, а те са назначени в последния срок.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Естествено, че от назначаването се подразбира, че не е обжалвано или ако е обжалвано, тези неща няма как да ги пишем в закона.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: от назначаването, както е предложено – добре.

Колегата Златарева има думата по Част втора – избирателни списъци.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: По тази част има две предложения, които считам, че съществуват в закона и е излишно да се изисква да се повторят на друго място. Или следват от закона и е излишно законодателят изрично да ги отбележи. Всъщност това са моите забележки в много от целия анализ, защото един закон се тълкува от юристите и не може правила, които се съдържат в една част, а не се съдържат в друга, но следват по аналогия, ние да

предлагаме на законодателя и там да ги сложи. По принцип не може всичко да пише в закона. Затова са тълкуванията на юристите.

Имам предвид стр. 16, където се предлага да се пише в закона, че кметовете трябва да съхраняват списъците – част II. Нима това не се разбира, че трябва да съхраняват част II от списъците, защото изрично има норма, в която се казва, че се ползват списъците от част втора от предишни избори. Трябва ли това да го предлагаме на законодателя? – Това първо.

И второ, категорично съм против в понятието пасивно или активно изборително право ние да предлагаме да се включи не понятието уседналост, а настоящ или постоянен адрес. Това е законодателна техника и това определение за пасивно и за активно изборително право съществува и в Конституцията. Днес елементът уседналост съществува, утре няма да съществува. И именно затова се пишат преходни и заключителни разпоредби, които да обясняват понятия, използвани в закона.

Поради тази причина аз съм категорично против да искаме в тези основни определения за пасивно и активно изборително право да се пишат подробности като това настоящ или постоянен адрес.

Това са моите забележки по тази глава.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Разбирам, че с аргументите, които представихте, вие предлагате т. 6 изцяло да отпадне.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Предлагам да отпадне последната точка, в която се казва, че трябва да е живял най-малко... Да, т. 6 да отпадне.

Предлагам и това, което казах: на стр. 16 предложението, че трябва да се пише изрично кметовете да съхраняват списъци част II, също да отпадне.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, чухте двете предложения по тази глава за отпадане на текстове.

Откривам разискванията. Заповядайте, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Уважаеми колеги, аз съм на противното становище. И двете предложения са влезли в анализа именно на базата на практиката при произведените два избора и именно в резултат на това, че в изборите за членове на Европейския парламент от Република България констатирахме, че в редица общини, в т.ч. и Столична община, която уж е по-добре снабдена с кадри от останалите общини в страната, не се съхраняваха избирателните списъци част II и имаше граждани на Европейския съюз, които бяха лишени от възможност да гласуват. И то ползвайки се от новелата на изборния кодекс и възможността, тъй като са присъствали в избирателни списъци в предшестващи години, да се явят в изборния ден и да бъдат вписани под чертата на избирателния списък – част II.

Що се отнася до начина на уреждане на активното и пасивното избирателно право, уседналостта е част именно от конкретните текстове на закона, но е много неправилен изразът „живял“ - не най-малко, толкова месеца или години, а самият израз живял да бъде обясняван след 500 текста, след 200 текста, след 150 текста. Това затруднява както обикновения избирател и изобщо не опира до тълкуване от юристи, а тълкуване на закон и упражняване на избирателни права от милиони избиратели, огромната част от които не са юристи.

За съжаление, ние с такъв проблем се сблъскахме и сред колегите-юристи, които прилагат закона или последиците от неприложение на Изборния кодекс и неспазване, които също не бяха стигнали до правилното тълкуване на закона и неговото предлагане.

Затова ви предлагам предложението, което обсъждахме още по време на изборите и на работна група и е влязло в анализа, да остане. Имам предвид т. 6 и т. 5, която е за запазване на избирателните списъци – част II.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, продължаваме разискванията. Господин Чаушев искаше думата.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Аз подкрепям насоките в изказването на госпожа Сидерова в следните направления:

Юридическите правила трябва да са предназначени за тези, които ще ги ползват, а не за и единствено за юристи, които трябвало да тълкуват общите понятия с неясно съдържание. Тези категории – активно и пасивно, са предназначени за огромен брой граждани, които трябва ясно и предварително да знаят за какво иде реч, а не със замъглена юридическа терминология. Правото е за гражданите, а не за юристите. Тоест, чисто концептуално говоря тук в момента. В този смисъл подкрепям: ясно, правила с ясна предвидимост за всички участници в изборния процес.

В този смисъл предлагам ясно да се каже, че родовото понятие уседналост – все пак става въпрос за едни конкретни прости неща, а именно адресна регистрация. Ето това трябва да се каже. То е и така.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: По логиката на преждеизказващите се преди мене излиза, че никой закон не трябва да съдържа преходни и допълнителни правила, в които да се обясняват определени, посочени в закона понятия.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Лично обяснение. Не е вярна моята логика. Логиката е, че законът улеснява прилагането на избирателни права от 6 млн. и 900 х. избиратели, които сме съгласни всички в тази зала, че не са юристи в мнозинството си.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, видяхме тук един според момент, който ще подложа на гласуване. Други? – Не виждам.

Колеги, по тази Част втора постъпи предложение т. 5, абзац първи заедно с предложението да отпадне. И т. 6 да отпадне. Това са двете предложения, които постъпиха.

Колеги, който е съгласен т. 5, абзац първи да отпадне, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **7** (*Цветозар Томов, Емануил Христов, Маргарита Златарева, Георги Баханов, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Ивайло Ивков*), **против** – **12** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*).

Колеги, предложението за отпадане не се приема, тъй като не събра необходимото мнозинство.

Продължаваме със следващото предложение: т. 6 от анализа в тази част втора да отпадне.

Колеги, който е съгласен т. 6 да отпадне, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **4** (*Цветозар Томов Емануил Христов, Маргарита Златарева, Ивайло Ивков*), **против** – **15** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*).

Колеги, и това предложение не намери необходимото мнозинство, така че тези точки остават.

Колеги, който е съгласен със съдържанието на Част втора, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **15** (*Ивилина Алексиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против** – **4** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Метин Сюлейман*).

Колеги, приема се Част втора.

За отрицателен вот, заповядайте.

МЕТИН СЮЛЕЙМАН: Уважаеми колеги, аз по принцип подкрепям тази част така, както е формулирана, но тъй като имам радикално предложение по отношение на съставянето на списъците – това на работна група не съм го поставял просто с оглед на това, че там поставяме само въпроси, за които ще има консенсус. Радикалното ми предложение по отношение на съставянето на списъците е, че Централната изборителна комисия трябва да ги подготвя, тъй като видяхме, че на изборите за Европарламент, а също така и на изборите за Народно събрание на практика се получи така че ние бяхме най-вече като регистратори на толкова много сигнали и жалби във връзка с регистрацията и правото на гласуване на гражданите, защото в момента тези правомощия са разпределени в няколко министерства. Още повече в тая насока в последните дни виждаме толкова много анализатори, специалисти по изборно право и изборен процес бих казал да се изказват и в същото време да формират и да манипулират общественото мнение. Най-вече визирам т.нар. фантоми в изборителните списъци. И последните избори от вчера доказаха, че това няма нищо общо с реалността. Още повече да носим ние някаква отговорност, по-добре е целият процес да е тук, при нас, в Централната изборителна комисия.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Заповядайте, колега, за отрицателен вот.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Гласувах против абсолютно не по причините, които излага колегата Сюлейман с другия отрицателен вот, а заради това, че считам, че ЦИК би следвало да има допълнителни други и различни предложения за контрол. Не за съставяне на списъците, а за контрол за изчистване на списъците не от фантоми, защото фантоми няма и това обществото трябва да го знае, а от граждани, които по никакъв начин не са граждани на Република България и не могат да бъдат считани за такива. Благодаря.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Продължаваме с Част трета: Формиране на съставите на РИК и СИК. Общи изисквания към дейността на комисиите.

Колеги, по тази част? – Заповядайте, колега.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колеги, в т. 2 от тази глава е казано следното, че във връзка с прилагане на закона в хипотеза на предсрочно прекратяване на пълномощия на членове на комисии – основно РИК и ОИК – поради неучастие по неуважителни причини, трябва да се предложи законодателят да измисли процедура, по която това прекратяване да стане...

Смятам, че това е твърде дребно, твърде излишно. Каква е тая процедура, която е необходима специално за предсрочно прекратяване? Очевидно всяка РИК преценява колко неуважително е участвало лицето и взема решение. Вие искате някаква формална процедура. За мене това е формализиране на изборния процес, което е твърде опасно за ефективността му. Поради което предложението ми е т. 2 да отпадне.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Заповядайте.

РОСИЦА МАТЕВА: Колеги, аз считам, че колегата Златарева не го е прочела докрай според мен, защото предложението е всъщност да бъде дадена възможност в правомощията на ЦИК да определи такава процедура. Централната избирателна комисия да определи процедурата, а не законодателят в Изборния кодекс.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Пак е формализиране на процеса, защото по принцип съм против на един най-обикновен въпрос да се създава процедура. Това е моето изказване. Не може за всяко нещо да се създава процедура. Това е формализирането на процеса.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега Мусорлиева.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Понеже на мен редовно ми се правят забележки, че имам личностно изказване към един човек, ви моля да спрем с личностните: кой какво бил прочел и кой какво не

бил прочел... Да се ограничим в тези изрази – казвам го и към себе си, за да се ограничи впоследствие по коментарите и да не коментирам лични неща.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Аз по начало напълно подкрепям вашето изказване.

Колеги, други изказвания по този раздел? – Заповядайте, колега Матева.

РОСИЦА МАТЕВА: Колеги, аз си мисля, че всички четем това, което е предложено като текст за изменение на Изборния кодекс. И когато вътре пише, че се предлага правомощията на ЦИК да бъдат променени, като се включи възможност за приемането на такава процедура, не виждам как може да се разбере, че става дума за процедура, която Народното събрание да включи в съдържанието на Изборния кодекс. Затова си позволих.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колежке Матева, предлага се законът да се измени и да се създаде процедура. А това предложение до кого е отправено? - Естествено, че до законодателя.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, мисля, че тази дискусия по т. 2 я проведехме.

Други? – Не виждам.

Колеги, постъпи формално предложение т. 2, с която предлагаме на Народното събрание да включи в правомощията на Централната изборителна комисия приемането на съответната процедура, да отпадне.

Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **16** членове на ЦИК: **за** – **7** (*Емануил Христов, Румен Цачев, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева*), **против** – **9** (*Ивилина Алексиева, Александър Андреев, Георги Баханов, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*).

Колеги, не събра 2/3 това предложение – не отпада т. 2.

За отрицателен вот, заповядайте.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Гласувах против,, тъй като считам, че това е едно обикновено допълнение на правомощията на ЦИК, залегнали в чл. 57. Допълнение, не промяна в пълномощията. Допълнение на правомощията на ЦИК.

Отделно от това считам, че по този начин, ако ЦИК разпише една ясна процедура, няма да се даде възможност на съответните РИК или СИК да си тълкуват според това какво мнозинство формират в момента и кой член отсъства в даден момент по уважителни или неуважителни причини и да се дава възможност за субективна преценка на членове на СИК съобразно...

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, има ли друг отрицателен вот – няма.

Колеги, който е съгласен със съдържанието на Част трета, моля да гласува.

Гласували **17** членове на ЦИК: **за** – **12** (*Ивилина Алексиева, Александър Андреев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*), **против** – **5** (*Румен Цачев, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Ивайло Ивков*).

Колеги, Част трета е приета.

Продължаваме с Част четвърта: Обучение на изборителните комисии.

В тази част правя следната техническа корекция. На стр. 22, в абзац втори първо трябва да бъде посочено решението с № ЕП и след това да бъде посочено решението с № НС.

На последната стр. 27 – издържан изпит/тест – нека да не е изпит, да остане само тест. Това ви предлагам.

Колеги, има ли предложения по тази част? Моля за вашите коментари по обучението.

Заповядайте, колега.

ЙОРДАНКА ГАНЧЕВА: Колеги, аз съжалявам, че може би не присъствах на работното заседание, когато се е разисквала тази част. Но считам, че именно Централната изборителна комисия като действащ орган е тази, която би следвало да има някаква концепция за развитие на обучителното звено и във връзка с това, за да стартира работата в тази посока обаче, се изисква най-напред политическо съгласие. Имам предвид текста в италиик.

Вероятно се изисква някакво политическо съгласие, но считам, че за една година ние като Централна изборителна комисия, не направихме кой знае какво в посока обучително звено. Затова аз лично ще гласувам против тази част.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Ако формалното предложение е тази част в италиик да отпадне, аз подкрепям това предложение и също ще гласувам тази част да отпадне. Гледаме стр. 26, отдолу, в италиик.

Колеги, до този момент това, което влезе в залата е, че реализацията на подобна концепция е възможна, тъй като ЦИК е постоянно действащ орган. Тази реализация изисква време, човешки и финансов ресурс.

Направихме тази корекция.

Заповядайте, колега.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, не може ли да стане: ЦИК предлага да създаде или да направи такава концепция, която после ще предложи за утвърждаване. ЦИК предлага съставите на СИК да се назначават. ЦИК да изготви такава концепция, която да предложи на законодателя за утвърждаване. Да разработи такава, която впоследствие вече да предложи да бъде одобрена. Това включва и политическо съгласие, включва и финансиране, включва и всички други неща.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Може да се сложи едно изречение, както предложи колегата Баханов, че тези две съображения по същество са първа стъпка от работата на ЦИК по подготвяне на

концепция, която ще предложим на вниманието на Народното събрание за подготовка... *(Реплики.)*

Аз не държа да се предлага на Народното събрание, но да са предупредени, че в тая посока мисли ЦИК, както предложи и Баханов.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Формулировката е: ЦИК като постоянно действащ орган ще разработва концепция в тази насока, която впоследствие след изготвянето ѝ, ще бъде предложена за финансиране. И другите изречения надолу да си останат. Да се предложи за одобрение и финансово обезпечаване.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, вместо двата абзаца в италик, моля да чуete дали така остава:

ЦИК предлага в съставите на СИК да се назначават първоначално препоръчително, а впоследствие задължително само лица, преминали предварителна подготовка и получили сертификат за преминато обучение и издържан тест, издаден от обучителното звено към ЦИК. ЦИК като постоянно действащ орган разработва концепция в тази насока, която ще подлежи на финансово обезпечаване. *(Реплики.)* В обратен ред...

Колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Последното изречение – третото от първия абзац, трябва да дойде след абзаца: ЦИК предлага, разработва концепция, защото то ще обяснява, че тази концепция след изготвянето ѝ предполага необходимия ресурс в бюджета на Централната избирателна комисия.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Да, това е първо изречение – ЦИК като постоянно действащ орган разработва концепция, която подлежи на финансово обезпечаване. ЦИК предлага в съставите на СИК... и надолу продължава.

Така ли остава, колеги? - Заповядайте, колега Христов.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Да се омекотят нещата, защото така както е написано: да се назначават първоначално препоръчително, а впоследствие задължително само лица и т.н., това нещо е

неизпълнимо. Извинявайте, но кой ще ги изпитва и т.н.? – Затова нека си остане предимно препоръчително... Задължително трябва да отпадне.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

А може ли да бъде без да имаме препоръчително и задължително, само да кажем: ЦИК предлага в съставите на СИК да се назначават лица, преминали...

РУМЯНА СИДЕРОВА: Предимно лица преминали...

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, други предложения? – Не виждам.

Колеги, направихме следната редакция. Абзац в италик на стр. 26, последен, отпада. Вместо нещо е текстът: ЦИК като постоянно действащ орган разработва концепция, която подлежи на финансово обезпечение.

Второто изречение става: ЦИК предлага в съставите на СИК да се назначават предимно лица, преминали предварителна подготовка и получили сертификат за преминато обучение и издържан тест, издаден от обучителното звено към ЦИК.

Други? – Не виждам.

Колеги, който е съгласен с тази част четвърта като съдържание, ведно с корекциите, които направихме в залата, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: за – 16 (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против** – 2 (*Иванка Грозева, Йорданка Ганчева*).

Приема се.

Колеги, отиваме към Част пета: Организационно – техническа подготовка на изборите.

Моля за вашия коментар. Заповядайте, колега Ивков.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: *(Без микрофон.)*

ИВАЙЛО ИВКОВ: Аз подкрепям казаното от Емануил, първо.

И второ, аз мисля, че трябва да отпаднат всякакви подчертавания в този текст, като това касае всички глави. Да отпаднат всякакви различни шрифтове и т.н., защото органът, за който е предназначен този доклад, предполага един внимателен прочит така или иначе, а пък има един израз: когато има много подчертавания, този който чете, може да си каже: тези защо ми крещат?.. Според мен не е добре да има такива и така е възприето напоследък изобщо, когато се изготвят такива текстове. За мене е ясно защо са сложени, но все пак го поставям и общо в целия текст предлагам да няма такива подчертавания, големи букви и т.н.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колега Баханов.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, аз съм против това предложение, което е заложено на стр. 30 горе: кметовете да изработват бюлетините. Предлагам това да бъдат областните управители, тъй като областните управители по закон са представители на държавата. Не може един кмет, който е с три-четири мандата, да възлага отпечатване на бюлетини с всички произтичащи от това последствия и т.н. Затова съм против на кметовете да се дава възможност под тяхно давление или те да извършват поръчките, да определят печатници и т.н. Считам, че държавата не може да се махне от това си задължение. Под контрола на държавата да става, тъй като областните управители, пак казвам, са министър-председателите на съответната област. Така че държавата посредством областните управители да контролира този процес.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега. Тоест, вие предлагате тук да не бъде кметът, а да бъде областният управител. Разбрахме вашата позиция.

Колеги, моля да продължим с разискванията.

Аз ще подложа отделно на гласуване предложението за оформянето на колегата Ивков и отделно вече по съдържание.

Заповядайте, колега Христов.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Прав е господин Баханов по отношение на общите избори. По отношение обаче на нови и частични избори, не. Ако има предвид, че е само за общите избори, съм съгласен да не са кметовете. Така е било и досега – областният управител се занимава. Но за частични или нови избори, които са в една община, да се занимава някой друг, е малко....

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз вземам повод от казаното от колегите Баханов и Христов и ви предлагам изобщо тази част за възлагането да отпадне като предложение. Да си остане вариантът, който е в момента. При национални избори са областните управители. При частични местни избори са кметовете, защото няма как да са областните управители. Така че всъщност да си остане уредбата, която в момента предвижда Изборният кодекс, а да не правим предложение за промяна.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колеги, други изказвания по цялата глава – т. 1 и т. 2? Вижте т. 2 на стр. 30 накрая.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Точка 2 – чл. 4 съкрати, а не предвиди съкращаване и унифициране на срока. Това е в първото изречение: С чл. 4 от Изборния кодекс се съкратиха сроковете за насрочване на различните видове избори. Направо да се каже: съкрати сроковете... (*Реплики.*)

Кое е унифицирала? Тогава не е унифициране, а е уеднаквяване, защото това не е унифициране, а е уеднаквяване. Съкрати и уеднакви сроковете. Унифицирането е в по-друг смисъл.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, направих тази техническа корекция. Това е прецизиране на текста и мисля, че няма нужда да го обсъждаме.

Други предложения? – Отразих, колега Сидерова, редакционната забележка, която приемам напълно.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Само като редакция, тъй като кодексът вече го е направил: С чл. 4 Изборният кодекс съкрати и уеднакви сроковете за насрочване на различните видове избори.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Предложение по т. 2, накрая: С оглед на изложеното ЦИК предлага на Народното събрание да прецени удължаване на срока. Вместо удължаване, предлагам да напишем така: да прецени възстановяване на срока за насрочване.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Ако искате, възстановяване е по-добро.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Възстановяване е, защото този срок вече е действал и е доказано, че за местните избори е по-добър.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Записвам, колеги. Виждам, че постигаме съгласие.

Други? – Колегата Ивков.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Възстановяване на срок, ако се тълкува юридически, има и друг смисъл. Аз ви предлагам същото, само ме изслушайте: възстановяване на срока съгласно предишната уредба. Така ще е по-ясно.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Ивков предлага да се възстанови уредбата.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Точно така, защото възстановяване на срок има и друго значение, поне в правото.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Съгласно предходната нормативна уредба.

Друго по тази част? – Не виждам.

Колеги, който е съгласен с Част пета: Организационно-техническа подготовка на изборите със следните промени: на стр. 29-30 от целия абзац в болд да остане само първото изречение, като „при тези избори ЦИК намира възлагането на изработката на бюлетините“ да отпадне до края на абзаца; т. 2 да започне така: „Член 4 от Изборния кодекс съкрати и уеднакви срока“... и да продължи; и на стр. 31, абзац предпоследен преди т. 3 да звучи така: „С оглед на изложеното ЦИК предлага на Народното събрание да

прецени възстановяване на срока съгласно предходно действащата нормативна уредба“ и нататък текстът продължава, моля да гласува.

Гласували 18 членове на ЦИК: за – 17 (Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов), против – 1 (Румен Цачев).

Приема се.

Заповядайте за отрицателен вот.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Колеги, аз считам, че по точка първа, въпреки едно всеобхватно изложение по отношение на отпечатването и на контрола на бюлетините, на практика ние нищо не предлагаме. И точно предложението как да бъдат отпечатвани, какъв да бъде контролът – в тази си част Централната изборителна комисия гласува текстът да отпадне, независимо дали контролът и отпечатването ще бъде от страна на областните управители или от кметовете на общините. На практика по т. 1 нищо не предлагаме. На всички ни е известно в момента какви са затрудненията с това централизирано отпечатване на бюлетините, а на изборите, които предстоят, на местните избори убеден съм и всички ще се убедим в затрудненията, които ще има Централната изборителна комисия и въобще в страната по отношение на отпечатване на бюлетините. Този регламент, който съществува в Изборния кодекс мисля, че не е удачен.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, продължаваме с Част шеста: Наблюдатели.

Както се разбрахме, колеги, предложила съм тук в нормален текст всичко онова, по което сме се съгласили и спорните – в жълто. И в други части спорните текстове съм поставила в жълто.

Колеги, няма да забравя предложението на колегата Ивков за техническото оформление, но понеже то се отнася до целия доклад, ще го поставя на гласуване накрая.

Моля за вашите коментари, колеги.

Заповядайте, колега Ивков.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Аз ще подкрепя редакцията, защото все пак е бил доста труд, за да се унифицира целият доклад, след като много колеги са работили, макар че се различава от първоначалния като стил и като някои допълнения, които не считам, че трябваше да заемат място. Но по същество за текстовете, които са в жълто, да се опитам да убедя отново колегите поне за едното да гласуват, за двете.

Точка 7: Не на последно място да се предвиди възможност ЦИК да определя допълнителни изисквания за регистрация на организации и на наблюдатели в изборите... Точката не беше предложена така първоначално, а беше предложена, че дори да са изпълнени формалните изисквания, ЦИК да има възможността по свое усмотрение да откаже регистрацията.

Аз мисля, че наистина може би следва да отпадне, след като ние в крайна сметка не искаме да си даваме чак такива широки правомощия, а по-скоро да обхванем всички хипотези. Добре.

Но за т. 6, която е спорна...

ОБАЖДАТ СЕ: Тя и т. 5 е спорна. Пета и шеста.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Не мога да говоря и за двете едновременно. Затова сега говоря първо за т. 6.

Считам и нашата практика показва, че тя трябва да бъде в кодекса или поне да я възприемем като наша практика, защото ние в крайна сметка какво направихме? На всички сигнали на лица, които не бяха дали съгласието си, ги заличихме и се чудехме каква да е правната уредба и на кой текст да се позовем затова. Това от една страна. Дори само поради това, а да не говорим, че в крайна сметка не е редно и след като сме имали толкова много случаи, не е редно едно лице да попада и да бъде длъжностно лице, а ние да му

издаваме удостоверение без да е налице неговият анимус – съгласието му затова.

По отношение на чл. 111, ал. 4 от Изборния кодекс – ако този спорен текст отпадне: да проверяваме на територията на страната или не, ние реално се лишаваме. Този текст да отпадне или да седи всъщност е решение на въпроса дали ние ще се лишим от възможността да упражняваме контрол по чл. 57, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 111, ал. 4 или не. Няма как иначе да упражним този контрол, който законодателят ни е вменил и то без възможности за много широко тълкуване. Това е моето мнение. Затова по спорните точки ще огранича изказването си, за да ви убедя тези двете – т. 6 и т. 5, все пак да ги има.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Други? – Заповядайте, колега Баханов.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, също така съм на мнението, изразено от колегата Ивков, че т. 7 и според мене следва да отпадне, имайки предвид факта, че именно с този анализ ни е дадена възможността да направим такива предложения за законодателни промени, които сме видели като слабост или които сме използвали практически при работата си в предходните два избора, които бяха проведени досега. Така че хем правим предложения, хем да искаме пък да ни дадат и още правомощия, считам, че вече е нахално от наша страна. Така че ако сме имали нещо, което да предложим, да го предложим сега.

За другото съм абсолютно категоричен, че следва да остане, както и добавяне на декларация от лицата от съответната организация.

Сега за обучението да се доказва, че са преминали през обучение, считам, че е вече много прекалено – т. 5, тъй като някои лица може да са доста обучени – повече обучени и от нас, и от членове на СИК и т.н., така че да искаме от някоя организация да представя обучение абсолютно на всичките си... (Реплики.)

Има го горе – в анализа се обсъжда, че не е получил достатъчно подкрепа, но го няма в спорните, така че предполагам, че няма да остане, нали така.

За т. 5 съм абсолютно категоричен за изразеното становище от колегата Ивков. Това беше и моето, и на колегата Христов становище. Това ни мотивира да гласуваме против, тъй като в закона е описано абсолютно точно, но ние не го прилагаме точно.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега Андреев.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Уважаеми колеги, аз не мога да споделя доводите, които бяха изложени до момента и мисля, че по тези точки достатъчно много аргументи и в обратната посока в работно заседание.

Считам, че по отношение на т. 5, противоречи на самия статут на наблюдателя. В чл. 114, ал. 2 изрично е посочено, че наблюдателите не са обвързани с конкретна избирателна секция. По този начин ние създаваме задължението и съответно обвързването на наблюдателите към точно определени секции - било те в страната или извън страната. Въвеждането на такъв текст ще ограничи статута на наблюдателя, така както е въведен от законодателя.

Що се отнася до т. 6 считам, че не би могло практически да бъде изпълнена по отношение на наблюдателите в чужбина. Тоест, няма как по отношение на такива наблюдатели да се изисква тази декларация и тя да бъде представена в оригинал в Централната избирателна комисия, за да може те да бъдат регистрирани. И не само по отношение на тях. Затруднение би създадо и на организациите, които участват с наблюдатели в изборния процес и по отношение на наблюдателите в страната. Затова считам, че тези ограничения противоречат на замисъла, който законодателят е въвел с оглед статута на наблюдателя, а именно да осигури публичност и прозрачност на изборния процес.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, това беше изказване. Към това изказване има реплики, след това дублика и след това първият заявил се за изказване е колегата Бойкинова. Сега сме на реплики към колегата Андреев – колегата Ивков, колегата Баханов, колегата Пенев и колегата Томов. Заповядайте за реплики.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Прав е колегата Андреев и наистина е спорен въпросът, защото от една страна имаме пълна свобода затова в коя секция и аз не го отричам, но все пак чл. 111, ал. 4 ми се струва специален по отношение на текста, който той цитира – този, който дава възможност в която си искат секция да се подвизават наблюдателите. И аз считам, че ние трябва да осъществяваме този контрол и това е начинът. В противен случай ние абдикираме изобщо от контрол по тази точка.

Относно декларацията-съгласие за тези от чужбина, аз мисля, че би могла да се изпраща и не в оригинал – по факс и по други способности, от една страна. А от друга страна, в крайна сметка, когато едно лице осъществява правомощията си като наблюдател в чужбина, в повечето случаи – не казвам, че е невъзможно, в съседни страни, на него обективно ще ги осъществява и в България, така че не считам, че ще нарушим права.

Това е. В крайна сметка това са съществени неща и е хубаво да ги обсъдим, да се чуят двете мнения и да вземем решение, защото от това ще зависи вече дали ще ги вкарваме и в принципните си решения след това за изборите. Защото имаме и друг вариант: ако законодателят не го приеме като законодателна промяна, ние можем в принципното си решение да го посочим в изпълнение на закона, така че дебатът ще остане отворен.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Втората реплика е на колегата Баханов.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, аз считам, че колегата Андреев с изложените от него аргументи превратно тълкува предложението, което е болдвано в жълтия текст, тъй като никой от нас не иска да обвържем даден наблюдател с конкретна избирателна секция. Само

искаме броят на наблюдателите, които ще са за чужбина, да спази разпоредбата на чл. 111, ал. 4. Броят на наблюдателите, които предлага една неправителствена организация за членове на секционни изборителни комисии в чужбина, да не надвишава броя на секциите. Значи като напише, като въведе дадена неправителствена организация сто човека, да напише: първите 20 са за извън страната. Не говорим за конкретна обвързаност на наблюдателя с конкретна изборителна секция. Това е по първия аргумент репликата ми към колежата Андреев.

По втория също така подкрепям колежата Ивков, че не виждам какво затруднение... След като една организация, която е достатъчно силна, мощна и има самочувствието да предлага наблюдатели, това е неин проблем как ще обвърже и как ще спази изискванията на закона. Както другите субекти, които участват в изборния процес, се съобразяват със закона, така считам, че няма да е затруднение за една неправителствена организация, която има самочувствието да прави анализ или да участва в изборите, да се справи с тези не толкова според мене трудни изисквания, които им предоставяме с тази т. 5.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Третата реплика – колежата Пенев.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Колеги, аз считам, че направеното предложение по т. 5 по никакъв начин не влиза в противоречие с разпоредбата на чл. 114, ал. 2. Освен това считам, че съществуването на разпоредбата на чл. 111, ал. 4 категорично предвижда регистриране на наблюдатели, които да извършват дейността си извън страната, отделно от тези, които се регистрират в страната. В противен случай нямаше да има самостоятелна уредба на този текст.

И категорично считам, че това че наблюдателите ще бъдат регистрирани като такива да извършват своята дейност извън страната, по никакъв начин не влиза в противоречие, защото те няма да са обвързани с конкретна изборителна секция и ще могат да осъществяват дейността си в която изберат секция извън страната.

Така че няма противоречие и според мене действително, ако не въведем това изискване, не може да се осъществява контрол по отношение на това дали броят на регистрираните наблюдатели фактически ще бъде спазен, защото по този начин ние трябва да регистрираме общия брой наблюдатели за страната и извън страната и на практика е възможно да се осъществява наблюдение от повече наблюдатели в страната, отколкото са секциите в страната.

И смятам, че това е единственият начин да се осигури този контрол – така, както го предлага колегата Ивков.

По отношение на т. 5 аз също не считам, че след като тези организации работят, предполага се с един и същ състав от лица, които осъществяват наблюдение, т.е. те се познават с тези лица, имат връзка с тях. 60 дни не са малко, за да може да се съберат тези декларации-съгласие. Наистина считам за недопустимо да се посочват и ангажират лица, които не са съгласни да извършват една дейност.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: И последна реплика от колегата Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ако искаме да имаме непротиворечива практика по отношение на регистрацията на наблюдатели, мисля, че трябва да приемем т. 5. Що се отнася до опасенията на колегата Андреев, че по този начин ограничаваме правата на наблюдателите, аз общо взето съм съгласен със съображенията на колегата Пенев, но можем да направим и още една редакция, която би трябвало да направи тези опасения безпредметни, а именно да е възможно това да не бъдат алтернативни избори. Тоест, един наблюдател да може да даде декларация-съгласие да работи на едни избори както в страната, така и в чужбина. Тогава обаче би следвало той да се брои като част от наблюдателското тяло на тази организация по отношение и на двете хипотези на чл. 111, ал. 3 и 4.

Това ми беше репликата.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Много реплики, колега Андреев. Заповядайте за дуплика.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Ако трябва на всичките поотделно да отговоря, то би трябвало да говоря дълго. Затова аз ще гледам да се говоря съвсем накратко и ще дам възможност на колегите, които се заявиха за изказвания, ако някой от тях желае, да допълни разбира се моето становище.

На първо място бих искал да кажа, че практиката на Централната изборителна комисия никога не е била противоречива и ние до момента такова деление на наблюдатели за страната и извън страната никога не сме правили. Ние общо правим по отношение и контролираме тези наблюдатели да не надхвърлят общата бройка както на наблюдателите в страната, така и извън страната.

Съгласете се обаче по отношение на секциите, които са в страната и извън страната. Систематичното място на чл. 114, който определя статута обаче, е след чл. 111 и чл. 112, в които се съдържат общите разпоредби. Това е специално по отношение на правомощията и на правата, които имат наблюдателят. И аз считам, че въвеждането на текста на т. 5 така, както е формулиран, ще ограничи при всички случаи правата на наблюдателите, а не целта на законодателя е тази.

И на следващо място бих искал да кажа: кажете ми защо един наблюдател, който примерно наблюдава в близка страна до България, не може да се върне и примерно и в съответната секция, в град който е пограничен или се намира в близост, да не може да отиде и да наблюдава в секцията. Няма логика. Затова аз лично считам, че би следвало този текст да не бъде и аз лично ще гласувам против приемането на това предложение.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, до този момент приключи една процедура по реплики и дуплика. Заявили са се за изказване колегите Бойкинова, Сидерова, Грозева, Христов, Баханов и Цанев – в тази последователност.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Бих искал да съм първи. Ще кажа само едно изречение.

Колеги, аз считам, че само едно допълнение в ал. 3 на бл. 111 ще направи безпредметен този спор. Предложението ми е: общият брой на наблюдателите в страната... и решаваме този спор, който водим тук още от не знам си колко месеца вече. В ал. 3 може законодателят да е пропуснал – общият брой на наблюдателите в страната, регистрирани от една НПО, не може да надвишава броя на избирателните секции в страната, както е написано в ал. 4: общият брой на наблюдателите извън страната.

Просто да добавим едно „в страната“. Това ми е предложението.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Колеги, аз искам да взема отношение по т. 6. По принцип аз не съм против изискването да има декларация-съгласие на лицата, заявени от съответните организации като наблюдатели, обаче съм против тези декларации да се прилагат към заявлението и ние да ги съхраняваме в Централната избирателна комисия. Считаю, че самата организация може с една декларация под наказателна отговорност да декларира, че съответните упълномощени представители са подали съответните декларации-съгласие, които се съхраняват в съответната организация. Тоест, отговорността да се носи от съответната организация. Когато едно лице се оплаче, то знае, че е подало декларация в организацията и съответно, ако съществува нарушение или престъпление считам, че това са взаимоотношения между упълномощените представители и организацията. Тоест, Централната избирателна комисия поставя изисквания. Тя изисква да има такива декларации-съгласие, но те трябва да се намират в самата организация. Защото тук в противен случай ние ще вършим работата на организациите да им съхраняваме оригиналните декларации, след това да се образуват производства, ние да ходим да ги даваме.

Но считам, че ние можем да завишим изискванията към самите организации. Да не кажа още по-силно: аз мисля, че самите организации трябва да имат статут на наблюдатели. Физическите лица – той законът е казал – те са упълномощени представители, т.е.

те наблюдават за организацията. Но това са вече по-кардинални мои...

ОБАЖДАТ СЕ: Има го. То е написано.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Така че ако мога да ви убедя, да постигнем консенсус да изискваме тази декларация-съгласие, но под формата на обща декларация от самата организация, която да декларира, че всички тези упълномощени представители изрично са дали своето съгласие и декларациите се намират в съответната организация.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колега Андреев – реплика.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Считам, че така направеното предложение де факто се съдържа в т. 4, която е безспорна и то е, че съответно наблюдателските организации са администратори на лични данни по Закона за защита на личните данни. Това означава, че те реално погледнато, носят отговорността за данните, които събират. И съответно дали лицето е дало съгласието си. Считам, че в този случай въобще трябва да отпадне текстът на т. 6.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Следващото изказване е на колегата Сидерова. Заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Аз също считам, че предложените т. 5 и т. 6 по същество представляват рестрикции по-големи от предвидените в закона. И не става дума за спазване на закона, а става дума за препятстване на участието на неправителствените организации с наблюдатели на изборите.

Що се касае за текстовете, на които ние можем да стъпим, това са разбира е текстът на чл. 14, ал. 4, чието систематично място е след чл. 12. Именно трябва да се проведе систематично тълкуване. Текстът, който е последващ, той има действие и спрямо предшестващите текстове. Тоест, обяснява техните разпоредби. И аз считам, че така както е формулиран законът – без наличието на специална процедура и специално изискване да се извършва отделна регистрация на наблюдатели за страната и наблюдатели извън

страната, и с наличието на ал. 4, общият брой на наблюдателите трябва да бъде съответен на секциите, които са отворени в страната и извън страната, което е елементарно да бъде проследено при регистрацията на тези лица, защото ние имаме съответните регистри и в тях отбелязваме имената на лицата, които са регистрирани от нас като наблюдатели.

А те като лица – не само като организация, трябва да бъдат регистрирани. Това е нещо като малка реплика на колегата Бойкинова, защото иначе няма как да се съгласим с удостоверение от неправителствената организация те да се явяват като наблюдатели по изборите. Ние сме тези, които трябва да проконтролираме дали те отговарят на изискванията. Организацията ще предлага, но ние трябва да проконтролираме. Тоест, един орган, който извършва контрола на действията на организацията, трябва да има още на входа, преди тези лица да стигнат до избирателните секции и преди да си получат съответния документ, че могат да присъстват в изборно помещение.

По аналогия трябва да видим как са уредени останалите участници в изборния процес, като застъпниците. Кандидатите – те също са снабдени с удостоверения, тъй като се преценяват техните качества от съответната избирателна комисия. Единствено представителите на партиите и коалициите са с пълномощни, защото са друг вид субекти и имат малко по-ограничени функции, отколкото наблюдателите.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Благодаря на госпожа Сидерова.

За реплика – колегата Ивков.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Накратко, понеже се разгаря дебат, който е и правен. Аз не съм съгласен с двата основни аспекта, които изтъкна колегата Сидерова в подкрепа на тезата си и тази на колегата Андреев. Не мога да се съглася с това, че текстът на чл. 114, ал. 2, последващ, го прави специален по отношение на текста на чл. 111, ал. 3 и ал. 4, от една страна.

От друга страна, считам, че чл. 114, ал. 2, а именно, че наблюдателите не са обвързани в конкретна избирателна секция, по никакъв начин не му противоречи текстът на чл. 111, ал. 4, защото чл. 111, ал. 3 и ал. 4 – в тях законодателят според мен прави ясното разграничение между наблюдатели в страната и наблюдатели извън страната. А те отново не са ограничени в различни секции извън страната да упражняват своята дейност. Така че не мога до споделя нито един от наведените аргументи против това предложение.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Право на дуплика, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Какво да вземам? – Аз достатъчно добре обясних. Не приемам аргументите, защото те не са правни.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колегата Грозева има думата.

ИВАНКА ГРОЗЕВА: Колеги, понеже много задълбахме в тази тема, само ще кажа, че аз споделям казаното от колегата Сидерова и от колегата Андреев, разбира се. И считам, че законодателят в никакъв случай не е имал предвид да не допуска един регистриран от нас наблюдател да наблюдава в страната или в чужбина по негов избор. Така че няма да се задълбочавам повече и съответно ще гласувам против разграничението, визирано в ал. 3 и ал. 4.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, има още двама заявили се за изказване. Нека си направят изказването и ще преминем в режим на гласуване. Първият е колегата Христов. Втора е колегата Цанева.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Колеги, аз ще започна малко отзад-напред. Това че в чл. 114, ал. 2 е записано, че наблюдателите не са обвързани към определена секция, е следствие от това, че в стария Изборен кодекс изрично всеки наблюдател беше обвързан със секция.

ОБАЖДАТ СЕ: Никога не е било така.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Винаги е било така. 2011 г. беше преди три години. И този текст е вмъкнат само за да се допълни, че има разлика в Изборния кодекс. И той не може да служи за обосноваване, че видите ли, текстът бил такъв, че ако направим за чужбина, те ще бъдат обвързани със секции в чужбина. Тук още повече, разберете, става въпрос за определена секция, а не определени секции.

Именно затова е написано. В стария Изборен кодекс това беше задължително. Сега категорично отпада. Така че всички други измишльотини, които се обосновават на чл. 114, за мен за мен може да имат правно основание, но нямат никакъв смисъл. Това е едното.

Второто нещо, което за мен в случая е по-важното, е по отношение на т. 6. Аз съм напълно съгласен с госпожа Бойкинова, че тука трябва да се прецизира този текст. Така, както е написан, по-скоро на нас ни създава много голяма отговорност. Направете си сметка: на евроизборите имаше грубо 60 000 наблюдатели. 60 000 декларации – това са огромни папки, които трябва да се съхраняват при нас. И когато дойдат от прокуратурата, защото имаше такива случаи, ние ще се ровим долу да им даваме оригиналите и т.н.

Затова според мене не трябва да пишем, че в приложенията към заявлението, а трябва според мен да се изисква такава декларация, която да се съхранява в съответната организация.

Срокът 60 дена, който коментираме, изобщо не е 60 дена. Организациите знаят, че ще има избори една година напред. Това се знае и те могат да си подготвят хората не в рамките на тези 60 дни, а през целия период, така че могат да вземат тази декларация в период значително преди това.

Въпросът е следният. Ние да изискваме, примерно, или отделна декларация, както предлагат. Но аз съм съгласен на друго нещо: в самото заявление да има ред, защото заявлението ние го оформяме, да има ред, че самата организация декларира, че при нея се съхраняват декларациите-съгласие на предложените от нея упълномощени членове. Защото когато дойде въпросът до

прокуратурата и започнат да се правят изследвания, и се обърнат към нас, ние ще им кажем: ето организацията, тя ще ви предостави съответно оригиналната декларация. Така че аз съм по-съгласен на този вариант, а не на това да са при нас. Но ако се окаже в прокуратурата впоследствие, че няма такава декларация, тази организация можем просто да я елиминираме за следващите избори.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря за това изказване.

Има реплики към това изказване: Сидерова, Баханов, Бойкинова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Не, на думички като измишльотини относно правни разсъждения не желая да отговарям.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Извинявай Руми, обаче в Изборния кодекс наистина има такива неща. Помни си какво пише в Изборния кодекс. Това е правна норма: в един плик може да има повече от едно заявление за гласуване в чужбина... това правна норма ли е?

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте за вашата реплика.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, нали идеята на този текст е да се упражни по-голям контрол от това безконтролно подаване на наблюдатели. Това е основната идея, поне аз доколкото знам. По начина, по който предлага Бойкинова и подкрепена от колегата Христов. Какъв контрол ще направим на някоя неправителствена организация? Каква санкция – питам аз, ще предвидим за една неправителствена организация? – Ще ги вкарваме в затвора ли, ще ги съдим ли с наказателна отговорност? На кой? Ще изискваме глоба от 200 лв., ли ще наложим? Просто към това предложение да се аргументират каква санкция ще предвидим за една неправителствена организация, която декларира, че при нея са всички декларации-съгласие и след това я няма тази образец на декларация? Какво? Наказателна отговорност ли ще носи? Кой ще носи наказателна отговорност? (Реплики.)

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Прокуратурата, ако има данни за престъпление. Но Централната избирателна комисия може да заличи регистрацията на организацията. *(Реплики.)*

Колеги, аз си оттеглям предложението. Ще го направя, ако не мине предложението в жълт текст. Оттеглям си предложението. Ще го направя евентуално, ако не се гласуват спорните текстове в жълто точно така, както са направени, защото сега не съм в състояние да предложа текст за гласуване.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега Цанева.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Колеги, за да бъде кратка, присъединявам се към казаното от госпожа Сидерова по отношение на т. Аз съм против декларациите. Това щ затрудни изключително много работата на неправителствените организации, които се регистрират за наблюдатели. Ние в предишни точки сме предложили да има нови параметри, нови изисквания по отношение на регистрацията, което надявам се, да няма вече тези неща, които бяха се случили.

По отношение на т. 5, както вие наричате ал. 4, че е специална, тя не е специална. Законодателят е вписал тази нова алинея, защото в предишния кодекс, в чл. 101б, ал. 3 беше само, че не може да надвишава броя на секциите в страната. По този начин, с тази ал. 4 законодателят е дал възможност на неправителствените организации, да регистрират плюс броя на секциите в чужбина наблюдатели. И нека ние да не ги..., защото в предния беше: не могат да бъдат регистрирани повече наблюдатели, отколкото е броят на секциите в страната. И с ал. 4 се разширява възможността плюс броя в страната, да бъдат толкова и колкото са секциите в чужбина. *(Реплики.)*

И няма смисъл ние да заставаме, защото една неправителствена организация може да регистрира един член за страната, но впоследствие тя да прецени, че този наблюдател може да изпълнява ангажиментите си като на наблюдател и извън страната.

По този начин ние създаваме пречки пред неправителствените организации и наблюдателите.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: За реплика – госпожа Мусорлиева.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Имам две изречения като реплика. Едното е към госпожа Цанева, другото е към всички – пак под формата на реплика към дългите обяснения.

Ние се убеждаваме тука един-друг при положение, че всички сме наясно какво коментираме. Предлагам да съкращаваме доколкото можем всъщност егото си в дългите изказвания, за да можем с гласуване да решим. Всеки знае как ще гласува.

И второто изречение, което е по същество: тези силни изрази какво сме щели да ограничим, да помислим от другата гледна точка – говоря за декларациите и за тяхната удачност, защото не знам ние какво правим и какво не правим, но пък на множеството, хилядите наблюдатели, които се изсипаха под една или друга форма, изцяло както имам изказвания в този смисъл за двата избора, изцяло нарушават ненакърнимата и чиста фигура на наблюдателя по принцип.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, започваме гласуването на така предложените, тъй наречени спорни – т. 5.

Колеги, който е съгласен в доклада да се включи и предложението по т. 5, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **11** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Цветозар Томов*), **против** – **7** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Росица Матева, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Таня Цанева*).

Колеги, не се включва този текст, защото не постигна необходимото мнозинство.

Отиваме на следващия текст, колеги.

За т. 6 колегата Бойкинова каза, че ще предложи текст само алтернативно, ако т. 6 не събере необходимото мнозинство. Затова аз разделих гласуването по спорните текстове по отделни точки и сега подлагам на гласуване т. 6.

Колеги, който е съгласен т. 6 да влезе в окончателния вариант, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **11** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Цветозар Томов*), **против** – **7** (*Ивилина Алексиева, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Метин Сюлейман, Иванка Грозева, Александър Андреев, Ерхан Чаушев*).

Колеги, и тази точка не се приема.

Колега Бойкинова, бихте ли предложили алтернативния текст, който казахте, че ще предложите, ако т. 6 не постигне необходимото мнозинство?

МАРИЯ БОЙКИНОВА: В приложенията към заявлението за регистрация, изброени в чл. 112, ал. 4 от ИК, да се добави: декларация от организацията, че упълномощените представители са дали изрично съгласие под формата на декларация... (Реплики.)

От представляващия организацията, да. Точно така, изрично писмено съгласие. И още едно изречение: че ЦИК има правомощия да направи проверка. От самата организация – то е ясно, че тя се представлява от законен представител, пък той може да упълномощи друг. От регистрираната организация – наблюдател. Санкции: заличаване и т.н.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, прочитам текста: В приложенията към заявлението за регистрация, изброени в чл. 112, ал. 4 от Изборния кодекс, да се добави и декларация от представляващия организацията, че упълномощените представители са дали изрично писмено съгласие, което се съхранява от организацията.

Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **11** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Цветозар Томов*), **против** – **7** (*Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Александър Андреев, Росица Матева, Ерхан Чаушев, Ивилина Алексиева, Метин Сюлейман*).

Не се приема и това предложение.

Колеги, т. 7, включително и човекът който писа и обсъждахме след това, каза, че т. 7 е по-добре да отпадне, затова искате ли да я подлагам на гласуване за допълнителните или се съгласяваме, че отпада?

Съгласяваме се, че отпада.

Сега, колеги, направихме стъпка едно по отношение на наблюдателите. Направихме много стъпки от едно до четири. Останаха само текстовете, които към настоящия момент се приемат безспорно от Централната изборителна комисия.

Колеги, който е съгласен с тази част, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **8** (*Ивилина Алексиева, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*), **против** – **10** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Цветозар Томов*).

Не се приема.

Колеги, имаме два варианта в този случай. При положение, че не приемаме тази част, първият ни вариант е допълнително да обсъждаме, за да стигнем до съгласие, който вариант аз ви предлагам.

Вторият вариант е да няма такава глава, колеги.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Да кажа нещо. Ако до края на обсъждането и гласуването стигнем до нещо друго, тогава да решаваме дали допълнително ще обсъждаме тази част.

Колеги, нали на всички е ясно, че ние се съгласихме, че само безспорните текстове ще отиват в Народното събрание? (Реплики.)

Никой не извива ръце. Ние имаме право на собствено мнение, както и вие имате право на собствено мнение. Никой не ви оспорва това. Какво казвам? - Искам да ви напомня, че ние се разбрахме... Вие извивате ръце от положение на силата, че сте 8 назначени, а другите са по-малко. (Реплики.)

На кое отрицателен вот? На кое вот?

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, отрицателен вот, заповядайте.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Значи извън процедура бяхме при предупрежденията на госпожа Сидерова. Това е извън процедура.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Това не е отрицателен вот. Ти ми издърпваш думите. Аз правя предложение след това да обсъждаме, и подсещам какво сме се разбрали.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Второ, с цялото си уважение, моля да не ме прекъсвате.

Трето, не може вашето мнение изцяло да бъде винаги меродавно.

И четвърто, отрицателният ми вот. Никак не съм съгласна да я няма тази глава, но във варианта, в който тя съществува, тя не просто е затруднение на ЦИК и на цялата държава. Пак повтарям: във варианта, в който е в закона, изцяло нарушава фигурата на наблюдателя в световен мащаб. Защото не е нормално 3000 наблюдатели да идват от една организация, да не са обучавани, да не знаят какво наблюдават и да ходят неизвестно къде и да правят неизвестно какво. Благодаря.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: И някои да не знаят, че са наблюдатели.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: За отрицателен вот, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Колегата Мусорлиева все пак трябва да знае, че лош закон, но закон.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Колеги, това което ние оставяме в тази глава, фактически е абсолютно излишно. Ние всъщност не правим анализ и не предлагаме промени. На практика очевидно е желанието да се запази статуквото и да няма никакъв контрол върху наблюдателите и върху осъществяваната от тях дейност. При което положение е по-добре, колеги, да сме честни и да не правим никакви предложения за промени в тази глава, отколкото да се преструваме, че правим такива.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Ивков.

ИВАЙЛО ИВКОВ: С едно изречение, отрицателният ми вот е първо съгласие с казаното от колегата Пенев. И в допълнение: аз мисля все пак, че една от най-щекотливите теми е много нелепо да отпадне. И може би ще намерим сили все пак за някакво съгласие – дори да не ги правим като предложения, но да кажем, че са обсъждани и не са събрали необходимото мнозинство да се впишат. Затова нека да оставим за по-нататък.

Гласувах против не за да бламирам тоя къртовски труд на ЦИК, на председателя и на всички, а защото тия предложения са основата по глава наблюдатели, които не постигнаха така наречения консенсус. Но пък постигнаха мнозинство в Централната избирателна комисия.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Кворум няма да имаме, така че правя предложение за почивка. Някои хора излязоха.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Кворум нямаме.

Прекъсваме заседанието поради ангажименти. Ще уточним кога ще го продължим като час.

(След прекъсването.)

16,10 ч.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Добър ден, колеги! В залата сме 14 членове на Централната избирателна комисия. Имаме необходимия кворум. Продължаваме днешното заседание.

Колеги, стигнахме до Част седма: Застъпници. Представители на партии, коалиции и инициативни комитети. Част шеста ще се върнем да разгледаме, както се разбрахме, накрая на заседанието по анализа.

Колеги, по Част седма имате ли някакви забележки и допълнения? – Заповядайте, колега.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колеги, записала съм си стр. 40 – как ще може декларация на членове на СИК в чужбина да се подава? Или това беше по предишната глава. Как ще може декларацията на застъпника, който се намира в секция в чужбина, да се подава? - Това питам аз.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Цачев.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Да, несъмнено, не само тука за членовете на СИК и за други лица, които участват, ако въвеждаме допълнителни изисквания, би създало известни затруднения. Все пак целта на закона е да даде общи рамки за определени действия в процеса. Не навсякъде могат и самият закон ги детайлизира. Това може да прецени и Централната избирателна комисия – какъв ще бъде редът, ако разбира се стигне дотам да бъдат изисквани такива декларации.

Всъщност тук идеята е друга: във връзка със създаване на регистри, с контролиране на лицата да участват само в едно качество в процеса. Нееднократно са случаите и членове на секционни комисии да бъдат назначавани без самите те да са били в течение, че са включени в списъците и са били предложени, което всъщност е едно сериозно нарушение от страна на лицата, които ги предлагат.

Декларациите, както и с колегата Ивков коментирахме за наблюдателите, би могло технически да се прецени дали впоследствие, дали впоследствие, както е казано, по какъв ред ще бъдат, дали ще бъдат сканирани и изпращани, дали чрез

представителствата на Република България. Това е един технически въпрос.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Други колеги? Колеги, други изказвания по тази част? – Заповядайте, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Аз не възприемам направеното предложение за декларации и считам, че то няма опора в закона, няма никаква основа. Освен това няма и основание, на което да се изисква декларация. (Реплики.)

Нищо, че го създавате. Казвам, че това е една пречка за регистрация на застъпници и считам, че не се налага такава декларация. По същество чрез тези изискани декларации се правят списъци на лицата, които се явяват като защитници на интересите на определени политически листи.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Да разбирам ли, колега Сидерова, че има формално предложение в абзац последен на стр. 40, изречение първо, точката да се сложи след: ЦИК предлага на законодателния орган, също така, въвеждане на публичен регистър на членовете на СИК – точка.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Не е изпълнило това изискване и няма да имам никакъв правен ефект и последица от него. Застъпници се регистрират до последния ден. Какво от това, че член на СИК 25 дена или 30 дена преди изборния ден ще е подал декларация, че не е застъпник. Ами не е застъпник, не е и наблюдател.

Това няма да подейства кой знае колко предохранително. Вие знаете, че за членове на СИК назначавахме и в изборния ден. Оказаха се лица, които преди това сме назначили за наблюдатели и за застъпници. Аз не считам, че е необходима тази декларация. Това няма с нищо да оправи нещата. Само ще затрудни изборния процес.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Други изказвания?

РУМЯНА СИДЕРОВА: Изцяло приемам регистъра на секционните изборителни комисии. И когато регистрират застъпник, общинската изборителна комисия ще си гледа в собствения регистър дали има съвпадение. Има фирма – „Информационно обслужване“, която най-вероятно ще остане същата, ако сключим и следващите договори. Те ще извършват тези проверки. Проверките се извършват по ЕГН, но се извършват към момента на регистрацията. И има смисъл застъпникът като дойде да се регистрира за застъпник, да се извърши тази проверка от фирмата, обслужваща сайта на съответната общинска изборителна комисия дали тези лица са назначени преди това като членове на секционна изборителна комисия.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, други тези, становища по тази част и по цялата Част седма? – Заповядайте, колега Бойкинова.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Така прехвърляме отговорността само върху общинската изборителна комисия. Според мен като въвеждаме правило за несъвместимост, всяко лице трябва да си попълни декларация. Защото така прехвърляме отговорността: аз не съм знаела, този не е знаел...

Попълваш ли декларация, т.е. самият човек да си знае, че не може да съвместява. То това е смисълът на несъвместимостта – самото лице да си попълни декларация, а не само да разчитаме на ОИК, че тя ще провери. Ами ако не е проверила правилно?

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Други тези, колеги? – Не виждам.

Колеги, постъпи формално предложение в тази част 7 на стр. 40 първото изречение, след „въвеждане на публичен регистър на членовете на СИК“ да бъде поставена точка. И предложението да се представя декларация за съгласие и за несъвместимост, да отпадне.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Това е свързано с още едно изречение, че преди регистрацията на застъпниците, се извършва проверка в регистъра на членовете на СИК, което се и подразбира...

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Извинете, колеги. Тук има два режима. Или ние проверяваме и носим отговорност за това, или той си декларира. Кой от двата режима предлагаме?

РУМЯНА СИДЕРОВА: Проверява общинската изборителна комисия, когато регистрира застъпници, дали лицето е назначено като член на секционна изборителна комисия. ОИК или РИК е без значение – комисията, която назначава застъпници.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, който е съгласен този текст в частта относно декларацията съгласие и за несъвместимост да отпадне, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **7** (*Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Александър Андреев, Росица Матева, Севинч Солакова, Ерхан Чаушев, Метин Сюлейман*), **против** – **12** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Цветозар Томов*).

Колеги, текстът остава в тази му редакция.

Колеги, който е съгласен с Част седма: Застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **15** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Цветозар Томов*), **против** – **4** (*Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Александър Андреев, Ерхан Чаушев*).

Приема се.

Колеги, продължаваме със следващата Част осма: Регистрация на партии, коалиции, инициативни комитети и кандидати. Молбата ми е да погледнете текстовете. В тези текстове

най-накрая в зелето е поставено предложението, което дискутирахме на последното работно заседание и което колегата Бойкинова изписа. Моля ви, погледнете ги внимателно и кажете имате ли някакви забележки и предложения.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колеги, съжалявам, че при обсъждането на тази част не съм участвала в работната група, но моето мнение е, че тълкуването на понятието изтърпяване наказание лишаване от свобода, в правния мир е ясно: лицето трябва да е осъдено на лишаване от свобода. Дали реално изтърпява или условно изтърпява, това тълкуване е категорично прието, че е без значение. Защото прилагането на условното изтърпяване на наказанието, т.е. чл. 66 от НК, е само отлагане изтърпяване на наказанието, но тълкуването е безспорно: всеки който с влязла в сила присъда има наказание лишаване от свобода, се обхваща от този текст, поради което мисля, че не следва и съм категорична, че не следва да търсим и да предлагаме изменение в Изборния кодекс с уточняване на това понятие. Това първо.

Второ, това че в чл. 397, ал. 1 е написано по-строго изискване, докато в чл. 30, ал. 4, т. 2 и чл. 42, ал. 1 от ЗМСМА има по-меко изискване, не можем да изискваме изравняване на текстовете, защото според мене ваши Изборният кодекс. Така че аз съм против искането за изменение на Изборния кодекс в тази насока.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Тоест, вие правите формално предложение да отпадне тази точка?

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Да.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колега, заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Подкрепям изцяло предложението текст от колегата Бойкинова. Той беше резултат на обсъждането в залата. Именно текстът на чл. 397 е по-мекият текст, защото изтърпяване на наказанието започва не с налагане на присъдата, а кога започва ефективното изтърпяване е определено в съответния закон. Така двата текста се блъскат и ние се оказваме в § 22 – не ние,

а цялата държава, когато се прекратяват предсрочно пълномощията на кмет, защото му е наложено наказание лишаване от свобода, независимо дали изтърпяването му е отложено, да се прекратят предсрочно пълномощията, след което същото лице се кандидатира и веднага след избирането му трябва да му се прекратят пълномощията.

Във връзка с това нашата позиция, която тука е залегнала, е препотвърдена и с решение на Върховния административен съд, влязло в сила. Аз съм за оставане на текста.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, други становища? – Заповядайте, колега Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Колеги, искам да обърна внимание на нещо, което като че ли в кулоарите сме обсъждали, а именно, че изискването за подписки и списъци по чл. 133, ал. 3, т. 5 за партиите, които са утвърдени в публичното пространство, на практика е безсмислено доколкото тези списъци в крайна сметка имат това предназначение да покажат, че съответният политически субект има реално публично влияние.

В този смисъл бих искал да предложа да помислим дали няма да е уместно да предложим една законова промяна в този член, която да гласи, че политическите субекти, постигнали на предишните избори от същия тип достатъчно значим резултат – да кажем над 1 на сто от действителните гласове, не са задължени да представят такъв списък. Защото, съгласете се, че е абсурдно от големите утвърдени български партии да се иска да спазват тази процедура. Тя би следвало да легитимира новите участници в изборния процес, които не са доказали своята популярност и публично влияние.

В този смисъл е предложението ми да помислим, ако разбира се намери подкрепа.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колега Томов, на работно заседание ние обсъждахме различни варианти, включително и този вариант. Да, вие не бяхте. Във връзка с това Централната

избирателна комисия към датата на работното си заседание – разбира се, нищо не пречи да променим позиция, но към датата на работното си заседание счете, че това е по-скоро обществено-политически въпрос и реши да го изпише по един такъв начин – цитирам стр. 44, т. 1. В последното изречение пише: Следва да се има предвид и целта на подписката, както и да се анализира нейната необходимост. И на следващата страница: При преценка от страна на законодателния орган, че подписката е действително необходима.

Тоест, ние сме обърнали внимание по този начин на въпроса, който вие поставяте.

Колеги, други? – Не виждам.

Колеги, постъпи формално предложение т. 4 да отпадне от текста на тази част.

Който е съгласен с това предложение, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за – 2** (*Маргарита Златарева, Цветозар Томов*), **против - 17** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева*).

Колеги, не се прие така направеното предложение.

Колеги, който е съгласен със съдържанието на Част осма: Регистрация на партии, коалиции, инициативни комитети и кандидати, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за – 18** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против – 1** (*Маргарита Златарева*).

Приема се.

Колеги, продължаваме със следващата Част девета: Разяснителна и предизборна кампания.

Първо да кажа, че в текста има две предложения, които са в жълто. По същия начин предложения, по които не постигнахме съгласие. И междувременно има някои редакционни: на стр. 50, абзац последен, изречение първо и например пада.

Заповядайте, колега Мусорлиева.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Просто предлагам да отпадне също – подкрепям председателката: следва да бъдат отчетени. Защото, колеги, ЦИК има решение за основните критерии на медиите и то е националност на излъчването. И вторият ми аргумент е, че ако ние трябва да задълбаваме кампанията по всички регионални медии, сещате се, че трябва минимум един отдел да следи затова. Те са хиляди и ние дори и не ги знаем по места. Благодаря.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Ето защо се предлага това първо изречение да отпадне.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Направо: Дейностите по организиране и провеждане на процедури по ЗОП забавиха началото на кампанията.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, следващият абзац на стр. 51 не започва с „все пак“, което е паразитно. Започва с: Разяснителната кампания получи...

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Ние имаме решение за най-главния ни критерий да предоставяме средства на медии за излъчване на нашата разяснителна кампания. Това е националност. Тоест, не може да се отчете негативна страна, нещо против наше решение. Нали разбирате?

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, отиваме към въпросите, които останаха под въпрос. На стр. 53 първото предложение е първият абзац, колеги.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Струва ми се твърде необективен начинът, по който би могло да се ограничи отразяването на предизборната кампания в определен район на един независим кандидат. Кой са регионалните центрове? – Това е доста субективно и мисля, че ние нямаме право да лишаваме който и да било кандидат от централно представяне от централна медия.

Освен това ние в чл. 199 ЦИК е този, който определя реда за представяне на кандидатите и в едно принципно решение можем да кажем нещо по повод на това, но да искаме изменение на закона, ми се струва много странно. То дори не знаем какво предложение правим тука за изменение на тази разпоредба. И аз съм против всичко жълто, както е оформено предложението на стр. 53.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Конкретното предложение е отразяването на кампанията да се ограничи до изборния район, в който са регистрирани. Тоест, предложението е налице.

Заповядайте, колега Цанева.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Уважаеми колеги, аз по същия начин, както колегата Златарева смятам, че ако ние оставим това предложение, означава да поставим в една неравнопоставеност субектите, кандидатите. Ако говорим за местни избори – приемам, то е така. Но за едни национални избори ние да лишим независимите кандидати от публичните изяви в национален ефир, не би следвало да бъде по мое разбиране по две причини. Защото от една страна ние даваме възможност на партиите и коалициите, на които също кандидатите са регистрирани по изборни райони, но те имат право на национален обхват. А ако дадем само на регионален, ще ги ограничим. Още повече не забравяйте, че не всички хора в България имат кабелни телевизии, платени, за да могат да следят и регионалните по обхват медии.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте за реплика, колега.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, аз мисля, че трябва да уточним за какъв регионален обхват говорим. За регионални кабелни телевизии или говорим за регионалните центрове на централни телевизии. Това е много важно уточнение, тъй като дискусиата се измества в друг аспект – поне това, което чух от колегата Цанева. Националните телевизии имат регионални центрове, които се гледат със съответния териториален обхват. Така че не ги лишаваме от национален ефир по този начин, ако се излъчва от регионалния център.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Искам само да допълня моето изказване. Става дума за отчет, който ние правим за проведени избори за Европейски парламент и проведени избори за народни представители. Ние в момента не правим анализ на Изборния кодекс с оглед всички възможни избори, които предстоят или са направени. Поради тази причина това предложение, ако се отнася за местни избори, би заблудило законодателя, защото ние отчет и предложение в насока подобряване законодателството за местни избори ще направим след м. октомври. Така че имайте предвид, че ние в момента отчитаме изборите за народни представители и за Европейски парламент.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: това беше допълнение.

Заповядайте, колега.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Аз много благодаря и мисля, че все пак трябва да спазваме процедурата на изказванията, защото в противен случай не е коректно.

Мисля, че този въпрос беше дискутиран надълго и нашироко в рамките на работното заседание, което проведохме и там бяха изложени всички аргументи за и против. Считам, че ние не можем да правим за всеки отделни избори нови предложения. Ние трябва да гледаме и в бъдещето, с оглед и бъдещите избори и да дадем насоката, т.е. възможността законодателят определено да подобри уредбата, тъй като в момента уредбата е обща: както за всички

национални избори, така и за местните избори и за изборите за Европейски парламент.

В предложението, което е направено, се взема предвид точно обстоятелството, че при едни местни избори, каквито ще бъдат изборите през м. октомври, съответно не би могло обществените медии, а именно Българската национална телевизия и Българското национално радио, в рамките на тези законови времеви обхвати, които са им предоставени, да осигури възможност на всички независими кандидати във всичките видове избори, а именно за общински съветници, за кметове на общини, за кметове на кметства, за кметове на райони, да даде такъв ефир. Още повече, че тези кандидати са регистрирани за точно конкретен район – именно там, където са издигнати.

Във връзка с това моето предложение беше, тъй като самото предложение отразява тази особеност, в това което е болдвано, т.е. подчертано е, да остане: отразяването на тяхната предизборна кампания би следвало да се ограничи до изборния район, в който са регистрирани. Тоест, да остане изразът „чрез регионалните центрове“. Защо? – Защото в рамките на едни президентски избори съответно това ще позволи, тъй като един район е цялата страна – т.е. би могло. Също и в изборите за Европейски парламент България е цял един район, независимо че ние вътре го делим.

По отношение обаче в изборите за народни представители и съответно за общинските избори, там районът е където е издигната кандидатурата.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, други изказвания? – Заповядайте за реплика, колега.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Колега Андреев, както регионът се отнася за независимия кандидат, по същия начин и кандидатите на партии и коалиции са регистрирани в тези региони. Значи би трябвало това и за тях да важи. Това е едното.

И второто, има един нонсенс в последното изречение, но ако го приемем, тогава ще го кажа, защото БНР и БНТ не са доставчици на обществени медии.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, аз ще подложя това впоследствие допълнително на гласуване, защото няма съгласие. Има още един такъв текст, който е на стр. 55.

Първи има думата колегата Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Относно втория текст на стр. 55 аз мисля, че това предложение няма да оправдае надеждите, които му възлагаме – ще изгоним дявола през вратата и ще влезе през прозореца... Защото изобщо не мога да си представя... То изхожда от хипотезата, че местата за поставяне на агитационни материали са равностойни, а те не са. Предполагам, че ако бъде приет някакъв регламент, при който да бъдат определяни местата за поставяне на агитационни материали поотделно за всяка партия, това няма да доведе до равнопоставеност на кандидатите и ще прехвърли проблема на друга основа. Без значение кой ще въведе и изпълни този регламент.

Струва ми се, че този проблем би трябвало да остане така, както е описан в чл. 183 на Изборния кодекс. Въпросът ми е по-скоро към юристите от комисията, защото не се чувствам достатъчно компетентен да преценя как това би могло да стане: дали ЦИК не може със свое решение да въвежда регламент относно квотите на отделните партии при използването на пространствата, определени в съответното място със заповед на кмета, като изискване към съответните районни комисии. Иначе така няма да проработи. Ще ни изправи пред един друг проблем, защото ще спорят за централните места и отново ще има напрежение във връзка с това. Благодаря.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Има ли реплики към това изказване? – Не виждам.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Аз също считам, че този абзац в жълто трябва да отпадне, защото текстът на чл. 183, ал. 5 е категоричен. Това е едно сериозно нарушение, когато се унищожават и заличават агитационни материали. Аз не виждам никаква правна обосновааност да задължаваме или да предлагаме на законодателя да напише текст, в който какво ще пише? – Кметовете да определят местата за...

Аз не го виждам това изобщо като законодателен текст в болда, в който е сложен. И считам, че това е толкова дребно нещо, че би могло по съвсем друг начин да се разреши. Кметовете и без това имат задължението да определят местата, на тях да се каже, но в текст не го виждам като нещо сериозно, като предложение за законодателно изменение. Отново повтарям: не може всичко да пише в един закон. Всякакви хипотези не могат да съществуват като законова норма.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Мусорлиева.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Исках да направя процедурно предложение: ясни са двете становища - да преминем към гласуването на тези предложения.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колега, това е по същество предложение за прекратяване на разискванията по тези два текста.

Колеги, който е съгласен по тези два текста да прекратим разискванията, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **17** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против** – **2** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев*).

Предложението се приема.

Колеги, преди да подложа на гласуване вече поотделно всяко едно от направените предложения, които са спорни, само да попитам по другите текстове, отвъд редакционните бележки, които направихме, имате ли коментари? – Не виждам.

Колеги, първото предложение е в съответствие с разпоредбата на чл. 192, ал. 1 да се направи съответното развитие и отразяването на предизборната кампания на независимите кандидати да се ограничи до изборния район, в който са регистрирани със съответната обосновка – така, както е изписано.

Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за – 5** (*Ивилина Алексиева, Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Росица Матева, Цветозар Томов*), **против - 14** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Таня Цанева*).

Колеги, това предложение не остава в текста.

Колеги, който е съгласен с другото предложение по отношение на чл. 183, ал. 5, да бъде включено в текста, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за – 3** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Росица Матева*), **против – 16** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Таня Цанева, Цветозар Томов*).

Колеги, и този текст не влиза в анализа.

Колеги, сега който е съгласен със съдържанието на Част девета: Разяснителна и предизборна кампания, ведно с промените направени в залата, моля да гласува.

Гласували **19** членове на ЦИК: **за** – **16** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против** – **3** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Метин Сюлейман*).

Приема се.

За отрицателен вот, заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Гласувах против с оглед на това, че Централната избирателна комисия не прие предложената редакция на чл. 199 и като становище против ще ви кажа само няколко числа, които не са без значение.

В изборите за общински съветници и кметове по същество имаме 530 основни избори: 265 за кмет, 265 за общински съвети плюс не знам колко са за кметове на кметства, но не са по-малко от 150. Това са около 700 вида избори заедно с кметовете за райони. 25 партии сме регистрирали на изборите за народни представители, а сега ще бъдат много повече. Искам да видя как ей тази комисия ще разрешава споровете на кой от независимите кандидати не е даден национален ефир. Над 700 вида избори по 20 са 1400, по 25 са 1750, а те ще бъдат повече. И като сложите и независимите кандидати... Аз съм любопитна как ей тука в тази зала колегите, които не се съгласиха, ще приложат закона.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, имаше един отрицателен вот – чухме го. И наистина аз ви моля да не коментираме, защото всеки има право на отрицателен вот и отрицателният вот не се нуждае от коментар. Единствено при отрицателен вот, ако някой се чувства лично или поименно засегнат, може да вземе думата. Но колеги, има още едно желание за отрицателен вот – очевидно на друго основание.

Заповядайте, колега.

МЕТИН СЮЛЕЙМАН: Колеги, по принцип аз съм съгласен с всичко в тази Част девета, но гласувах против, тъй като нашето законодателство – имам предвид текста на чл. 181, ал. 2, не кореспондира с редица международни актове, които България е ратифицирала. Става въпрос за Европейската конвенция за правата на човека, става въпрос за Рамковата конвенция за защита на националните малцинства.

Може би ще кажете: каква връзка има това в този момент? – Връзката е в следния смисъл:

Навсякъде в доклада във всяка една глава досега ние се позоваваме на доклада на ОССЕ, а в същия смисъл в този доклад има един критичен анализ, за който ние в тази част и дума не споменаваме. Именно в това се изразява моя вот: евентуално за напред, ако се възприеме всички онези спорни моменти, които досега не бяха приети... Аз предлагам всичко това като послеслов да бъде приложено към този доклад, ако въобще процедурата на отрицателен вот позволява аз да направя такова предложение, разбира се.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Разбрах, колега, записах. Това ще обсъдим впоследствие.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Съжалявам, лично съм засегната. Считам се лично засегната като българка. В Конституцията на Република България единственият официален език в република България е българският. Категорично считам, че това би засегнало много съществени обществени отношения и промяна на конституционния ред. Хипотезата на чл. 181, ал. 2 е прекрасна и тя е конституционно съобразена. И в никакъв случай в България няма малцинства, чиито език да не е майчин, да не е българският.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, във връзка с процедурата, понеже се постави въпрос.

Заповядайте, колега Чаушев.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Лично. Аз не споря. Говоря за квалификации, които нямат нищо общо с реалността. Всеки език е

достатъчно добър да изразява мисли, чувства, отношения на хора към хора, в общества и държави. Всички граждани, независимо дали някой си се мисли за мнозинство, а пък другите се мислят за малцинство, са преди всичко граждани, които общуват помежду си в рамките на една държава. Да се твърди, че имало някакви си малцинства и да се твърди, че майчиният бил един или друг, защото някой си счита или не счита това, е най-малкото странно твърдение, защото в тази държава, в нашата мила родина има безкрайно много езици, които могат да се говорят и гражданите да общуват. И няма какво да се обсъждаме и обиждаме, че някой се считал такъв, а пък друг го счита за някакъв си друг. Това е абсурдно. Най-малкото да подлежи на обсъждане. Де го чукаш, де се пука. В съвсем нормални разисквания, които протичат тук, достатъчно е нещо ей такава да стане и да стане ей сега каквото евентуално да се надяваме, че няма да стане.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, други изказвания? – Не виждам.

Продължаваме с Част десета: Медийни пакети.

Колеги, моля ви да погледнете Част десета. Откривам разискванията.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: То не е съществено, но все пак считам, че целта на правния институт е да осигури по-голяма равнопоставеност. Считам, че медийните пакети не са правни институти. Това е нова правна норма, но в никакъв случай не е правен институт. Възможност, всичко друго, но не и правен институт. Все пак сме юристи малко или много и знаем какво е правен институт.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Само едно предложение: Целта на новата правна уредба е... и т.н.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Можем и да поспорим що е правен институт, ако искате, но това не е правен институт.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, както прецените. На новата уредба – разбира се.

Колеги, който е съгласен с така предложената Част десета: Медийни пакети, ведно с корекцията направена в залата, моля да гласува.

Гласували **17** членове на ЦИК: **за – 17** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Таня Цанева, Цветозар Томов*), **против – няма.**

Приема се.

Колеги, отиваме на Част единадесета: Експериментално машинно гласуване. Моля, погледнете текста.

Колеги, по отношение на експерименталното гласуване моля да погледнете т. 3 – обосновката, която е изписана на базата на обсъждането тук. Това е стр. 64.

Заповядайте, колега.

РУМЯНА СИДЕРОВА: В т. 3, в края на текста на стр. 64: В допълнение, софтуерът за втори тур за избор на кметове следва да бъде различен от софтуера за първи тур – ОК, вярно е. Но тук със следващото, което идва като текст, не съм докрай съгласна: като готовността му за действие следва да бъде анализирана в рамките на една седмица между двата тура.

Колеги, той трябва да е създаден предварително и предварително да е изпитан дали има готовност за действие, така че тази фраза не е точна и ще протестира срещу нас за такъв вид аргументи.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Става дума по-скоро затова, че има една несигурност. Съгласна съм, че не е правилно формулирано – сега може би ще го прецизираме. Има една несигурност за втори тур – ние не знаем кои ще бъдат кандидатите.

Техните имена, номера и начинът по който ще сработи софтуерът, може да се знаят след първия тур. Но би трябвало да бъде изписано наистина по-прецизно.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Софтуерът ще е готов. Той трябва да предвиди, че може да има двама или трима кандидати. Това е нещо, което работи съответната фирма. Не може тука по този начин. Даже аз, която съм „мама в чудния свят на техниката“, го разбирам, че не е точно. Нека да свърши до запетаята, която да стане точка.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Христов.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Права е госпожа Сидерова. Аз също исках да взема отношение по този въпрос. Софтуерът е един и същ за първи и втори тур. Тука няма различие. Въпросът е, че базата данни е различна.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: В допълнение: базата данни на софтуера.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: На първи и на втори тур. И тука последният ред трябва да бъде - готовността за действие трябва да бъде не анализирана, а по-скоро реализирана. Тоест, трябва да се зареди новата база данни и то не в рамките на една седмица, а на 3-4 дни. Една седмица включва и неделята, и съботата.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Във времето между двата тура.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: Да, но става въпрос, че не в цялото време. Последните дни – събота и неделя, не могат да се включат, нито понеделникът, когато все още де отчита първият тур. Така че повече от 3-4 дни няма.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, изречението придобива следния вид: В допълнение базата данни на софтуера за втори тур за избор на кметове е различна от базата данни на софтуера за първи тур, като готовността за действие следва да бъде реализирана между двата тура.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: В рамките на 3-4 дни между двата тура, за да се знае, че е по-малко от седмица.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: В рамките на четири дни. Готово.

Колеги, други предложения? – Заповядайте, колега.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Колеги, по т. 1 имаме най-обширен анализ и предложението е изпълнителят на доставката на машини за електронно гласуване да бъде определен в един условен срок шест месеца преди произвеждане на датата на съответния избор. Аз имам резерва по отношение на това предложение от чисто финансова гледна точка. Шест месеца преди датата на един избор все още не е ясна финансовата рамка, не е определена. И поне по сега действащия ред няма как да бъде проведена една процедура за избор на изпълнител - поръчките са с доста висока стойност, без да е ясно колко ще струва тази поръчка. Без да са приети средствата, които ще бъдат заделени за нейното изпълнение. И ми се струва, че като предложение добре звучи – наистина, имаме затруднения и затова е направено това предложение, но мисля, че не би било уважено едно такова предложение, което е направено поне по реда, който в момента съществува – дали по ЗОП, дали по други закони. Без да са осигурени средства, няма как да се провежда една процедура.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Други предложения?

Докато прецените, аз само да припомня, че това предложение е в резултат на съвместната среща, която ние проведохме заедно с изпълнителя на машинното гласуване и представители от администрацията на Министерския съвет, след като отчетохме затрудненията.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Предвид което, колеги, предлагам да отпадне тази точка и да останат всъщност проблемите, които са посочени. И може би едно предложение в някакъв по-общ характер, без точно това конкретно предложение, което ние сме изложили. В момента не мога да предложа конкретен текст.

В крайна сметка това, което сме написали, се свежда до определено предложение. Вярно е, че то може да бъде прието, може

и да не бъде прието. Може да бъде модифицирано след като бъде разгледан проблемът, дали бихме могли да го кажем по един по-различен начин. Дори ако говорим тук за някакво рамково споразумение – това също е вариант занапред. Пак в нашия конкретен случай не е осъществимо, тъй като имаме избори и средствата се определят малко преди тях за конкретния вид избор.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колегата Сидерова, заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: На мене ми се струва, че това предложение за по-дългия срок, който е разумен във връзка с определяне на фирмата, която ще осигурява машините за гласуване и софтуера към тях, може да се обвърже именно с предложения от нас по-дълъг срок за насрочване на изборите. И ако стане 90 дена, както беше в предишната правна уредба, ще има един по-разумен срок, който ще е и възможен.

Действително съм съгласна с колегата Цачев, че не може всичко да се реши, защото 90 дена преди изборите даже, а камо ли шест месеца, можеш да имаш само принципна готовност, че трябва да има партии, че трябва да има кандидати на партии, трябва да има... Една бюлетина по принцип какво би съдържала, което е заложено в кодекса, но конкретното съдържание ще се изработва 45 дена преди изборния ден. А пък 90 дена преди изборния ден или по-точно 83 дена преди изборния ден ще стане ясно план-сметката каква е и с какви средства и с какъв ресурс се разполага.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, във връзка с това ми се струва, че онова към което се насочваме е да напишем, че с оглед на изложеното ЦИК предлага на законодателя за редовните избори изпълнител на доставката за машини за електронно гласуване и свързания с тях софтуер, да бъде определян в по-дълъг срок – без да конкретизираме.

Ако искате, тук, в мотивите също да впишем или да впишем при искането за възстановяване на срока и мотива за машинното гласуване. Но мисля, че се разбира от целия текст на анализа.

Колеги, други предложения? – Не виждам.

Колеги, който е съгласен с Част единадесета: Експериментално машинно гласуване, с двете корекции, направени в залата, моля да гласува.

Гласували **17** членове на ЦИК: **за – 17** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – няма.**

Приема се.

Колеги, продължаваме със следващата Част дванадесета: Изборен ден. Определяне на резултатите от гласуването.

Моля, погледнете текста. Тук имам технически корекции, които няма да ви посочвам.

Предложението на колегата Златарева, което напълно подкрепям е: в предложението по т. 1 да се допълни с „лицата, които служебно са ангажирани с охрана на границата, на бежански лагери и други категории командировани лица“.

РУМЯНА СИДЕРОВА: И други категории командировани лица за осъществяване или обезпечаване на важни държавни функции или дейности по-скоро. Важни за обществото. Така включваме и учителите, защото образованието на децата, отчитане на резултати от матури и други също е важна за обществото функция.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Постигаме ли съгласие по този текст така, като отпада „Например...“? – Постигаме.

Продължаваме със следващи. Заповядайте.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Аз имам забележка по т. 4. Мисля, че тук анализът на недействителните бюлетини е много вяло и много неакцентиращо направен. Мисля, че при анализ на бюлетините ние имаме цифри, които можем да споменем само за

пример, за да кажем, че голямата част от недействителните бюлетини се дължи на използване на размножителна техника и на показване на начина на гласуване, защото това е ... (*Реплики.*)

ОБАЖДАТ СЕ: И откъде го извадихте това?

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: От бюлетина. Възпроизвеждаща техника и показване на начина на гласуване. Според бюлетина от 218 125 бюлетини, има 163 празни и извън кутията. Следващите 3031 са несъответствие на бюлетината; 455 – използване на размножителна техника и 1693 бр. е показване начина на гласуване. А 16 880 са сгрешени бюлетини и даден втори шанс, които също се намират извън кутията. Така че ние следва въз основа на тази база да направим анализ и да кажем, че всъщност в показването на вота се крие голяма част от недействителните бюлетини и трябва да се засили обучението на секционните избирателни комисии. Трябва да се акцентира на това в кои случаи показан вот е недействителна бюлетина. Защото той като се покаже пуснат вече в кутията, мисля вече, че може и да се спекулира с показания вот, за да я приемат за недействителна.

Този анализ мисля, че трябва да направим, защото това показват цифрите.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Сидерова.

ЕМАНУИЛ ХРИСТОВ: (*Без микрофон.*)

РУМЯНА СИДЕРОВА: Това, което колегата Емануил Христов каза без да си е включил микрофона, е и моята реплика към колегата Златарева. Тази точка говори за недействителни гласове, т.е. за бюлетини, които вече са влезли в избирателната урна. Аз нямам нищо против да има още една точка, която да казва при анализиране на гласуването това, което предложи колегата Златарева. Но това изобщо не са гласове.

За тези типове недействителни бюлетини, които още не са станали гласове, опасността е, че се появява не малко число избиратели, които отивайки до избирателната урна и

възпроизвеждайки такива бюлетини, които понякога са нарушение на начина на гласуване, но може да се случи и това, което казва колежата Златарева – неправилно да бъдат обявени за такива, по същество се стига до лишаване от правото на глас. Защото лицето, създало такава бюлетина, не се допуска да гласува.

Сгрешените бюлетини са без правна стойност спрямо правото на глас, тъй като на това лице е дадена възможност да си упражни правото на глас. Но те в никакъв случай не са гласове.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Не мисля, че проверката, която ще се извършва – задълбочената проверка по предложение на Обществения съвет за броя и причините за недействителните бюлетини, трябва да изключи анализа, който правим по т. 4. Защото ако се посочат цифрите на недействителни бюлетини и от които се каже, че голяма част са извън кутиите, тогава ще останат недействителните гласове. Аз много добре разбирам какво е недействителна бюлетина и недействителен глас. И ще остане много малка част от цифрата за недействителен глас, защото повечето от недействителните бюлетини са извън кутията.

ОБАЖДАТ СЕ: Не е вярно. Точно обратното е. (*Реплики.*)

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Аз имам тука цифри, които са извън кутията. И тогава вече от тези цифри пък ще извадим показания глас и използвания глас за възпроизвеждащата техника. И ще видим, че има субективен момент в това отчитане.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Общо взето три неща искам да предложа.

Ще започна от най-дребното. Предлагам все пак Глава дванадесета, да бъде Част дванадесета, както всички други части. Да го коригираме.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Част е.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Имам предложения по т. 5 и т. 4, като ще започна от т. 5. Аз приемам препоръката в т. 5 по принцип, но ми

се струва, че тя трябва да бъде конкретизирана предвид идващите местни избори, защото приетото от законодателя правило за определяне прага на преференциите за местни избори през общинската избирателна квота, на практика означава, че преференциалният праг варира в зависимост от резултата на партията, като включително може да падне при висок резултат на участващата партия – под 1 % и даже под половин процент.

Струва ми се – ще си позволя да го кажа на микрофон, че тук става дума за законодателно недоглеждане, което е добре да бъде отстранено преди изборите. В противен случай ще създаде доста голямо обществено напрежение и доста абсурди при провеждането на изборите. Не говоря затова какъв да бъде преференциалният праг, а говоря затова, че сега съгласно действащия изборен закон, той варира в зависимост от резултата, което ще произведе абсурди.

Затова предлагам да направим по-конкретно предложение за корекция на съответния текст от закона - в момента не мога да си спомня кой е членът, специално за местните избори. Личното ми мнение е, че преференциалният праг е най-добре определен по отношение на изборите за Европейски парламент. 7 на сто ми изглежда висока бариера, но това може да бъде предмет на дискусия каква да е бариерата. Въпросът е тя да не се определя през общинската избирателна квота, а през резултата на конкретната партия. (*Реплики.*)

Дали са 5 или 7, за да се избере... Нали говорите за унификация? (*Реплики.*)

Казвам да не бъде общинска квота, а да бъде от действителните гласове. Дали е 5 или 7, не е толкова важно. Както се реши. Това е едното ми предложение относно т. 5 за такъв тип конкретизация, колеги.

Имам предложение и относно т. 4, която обсъждахме преди малко. Струва ми се, че това от много наблюдения се засича и преди да сме провели анализа, за който говорим, защото докладът не може да чака той да бъде свършен.

Може да се аргументира изводът, че доста съществена причина за недействителност е допускането на технически грешки от страна на избирателите при попълването на бюлетината за преференциалния вот. Във връзка с това бих предложил да помислим затова в дизайна на бюлетината (ще направя и конкретно предложение, но първо да си кажа общата идея) достатъчно ясно да бъде подчертана разликата между партийния вот – гласуването за партия, коалиция или независим кандидат, и преференциалния вот. Очевидно топографията ляво-дясно, квадратче-кръгче не е достатъчна за немалко избиратели.

Конкретното ми предложение е когато се изписват числата, съответните номера на преференциалната листа, да има отпред буквен знак: примерно п-1, п-2..., казвам го като конкретно предложение, така че да стане абсолютно невъзможно избирателят да се подведе и да пренесе партийния номер върху кръгчето за отбелязване на преференциалния вот.

Също съвършено ясно е да отбележа: тъй като кампанията се води през номерата на партиите, ако има някакъв буквен знак преди поредицата числа, отразяващи съответния номер на кандидата в преференциалната листа, рискът за такъв тип грешки от страна на избирателите, водещи и до недействителност, и до фиктивна популярност на определен кандидат – да не повтарям случаите 15/15, 13/13, това до голяма степен би изчистило този проблем и би минимизирало възможността за грешки.

Това е конкретното ми предложение. Отново разчитам на юристите. Не мога да кажа какви промени в закона трябва да направим, за да бъде това възможно по отношение на т. 4, което отсега е видимо. Могат да излязат и други неща при анализа, но поне това струва ми се можем да кажем. Благодаря.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, позволете ми преди да продължим дискусиата, аз само да обърна внимание по т. 5. Въпросът за системата, която законодателят е избрал за избор при различните видове избори. В

случая става дума за пропорционалност с преференциален вот. Това е обществено-политически въпрос. Прагът също е такъв. И ние имахме едно съгласие да не се произнасяме по тези въпроси. Припомням: ние започнахме дискусиата си оттам дали изобщо да говорим за мажоритарно гласуване или не още миналата година и преценихме, че не е в правомощията на Централната изборителна комисия по прилагане на закона, да правим такъв тип предложения. Затова имам опасения по тази точка.

Миналия път отново го дискутирахме тук и стигнахме до изречението по т. 5 – унифициране, което ми се струва достатъчно ясно за законодателя.

Колеги, повдигнати са разискванията по т. 4 и по т. 5.

Заповядайте, колега Чаушев.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Аз тук чух за т. 4 и т. 5, пък аз да кажа и за т. 3. И тъй и тъй ги подкарахме.

Уважаеми колеги, в т. 3, като съм съгласен с общата философия на т. 3, искам да кажа, че проблемът с недействителността е доста сериозен и многофакторен обаче. Ние през цялото време вървим към едни фактори, забравяме за едни други фактори. От ОССЕ имаме и да си анализираме проблема. Защо казвам сега това?

Единственият начин що-годе за ориентация към настоящия момент на проблема с недействителността са именно данните в протоколите. Колкото и да имаме интуитивни прозрения относно причините, единствените що-годе достоверни данни, са в тези протоколи, а ние искаме да ги понамаляваме. Тези данни са именно основа за предприемане на съответните действия и получаване на определен тип достоверни изводи. Така или иначе ние говорим за фактори, но те са само хипотези. Те нямат значимост така да се каже – нито научна, нито статистическа – за нашите твърдения, които ние наричаме причини. Това са догадки към настоящия момент.

В този смисъл аз предлагам последните словосъчетания да отпаднат. Данните относно гласуването за партии и разпределянето на недействителните за партии предлагам да отпаднат от текста.

А по отношение на показването на бюлетините, искам да обърна внимание, че тук въобще при тези данни няма как... Числото е твърде голямо. 50-60 х. граждани из държавата да си показват бюлетините и секционните комисии, наблюдатели, застъпници и т.н. да не вземат съответните данни. Това са чисто житейски неща. Още повече, че за такива избиратели, дето си показвали, фотографирали и не знам какво си действията преди пускането на бюлетината в урната, трябва да има изрични отбелязвания в графа забележки на избирателните списъци защо този гражданин въобще не е допуснат да гласува. Няма такива. Който и секционен протокол да отворим, я има един-двама, я няма. Но както казах, това са само хипотези към настоящия момент.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги? – Няма други желаещи.

Колеги, постъпиха следните предложения, които по реда на хронология ще представя.

Първото предложение е по т. 1, за което се съгласихме: други категории командировани лица по преценка на законодателя за обезпечаване изпълнението на важни обществени дейности.

Второто предложение е по отношение на т. 3 – предложението от господин Чаушев: ЦИК предлага от протоколите да отпадне изписването на броя на недействителните гласове по политически партии и коалиции. Това да отпадне от текста.

Третото предложение е по т. 4 – да констатираме, че както отчитаме висок брой недействителни гласове, така отчитаме и висок брой недействителни бюлетини.

Следващото предложение от колегата Томов е да се направят предложения за промяна във вида на бюлетината или по-точно онова, което се вписва в кръгчетата за упражняване на преференциален вот.

Това са предложенията, колеги.

Заповядайте, колега.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Колеги, ако възприемете в т. 5, както е формулирана – Томов, чуй дали си съгласен – да добавим още едно изречение: тъй като преференцията следва да се отчита от броя на подадените действителни гласове за партия и коалиция, доколкото се касае до пренареждане на листите им, а не като процент от районната/общинската избирателна квота, която е обвързана с избирането на един независим кандидат. *(Реплики.)*

Нали отпред го имаш изречението с предложение за промяна. То си остава.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, други предложения? – Заповядайте, колега Цачев.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Колеги, аз искам да обърна внимание. Съгласен съм с мотивите на колегата Томов по отношение на т. 4, но тук отиваме в една малко по-различна, в друга сфера. Говорим за облика на бюлетината и ако имаме конкретно предложение: 5.1., 5.2., или 6.1. и т.н., със сигурност тук може да има още 20 различни предложения. Аз бих казал, че е много по-лесно да отпаднат номерата от жребия пред наименованията на партиите и да останат само номерцата в кръгчетата. Това още по-елементарно решава въпроса.

Но мисля, че този въпрос не сме ние хората, които трябва да го обсъждаме с конкретни предложения. Можем да обърнем внимание по принцип, че наистина има много гласове, които са недействителни по тази причина, но не и да правим конкретни предложения.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги, други предложения? – Не виждам.

Колеги, подлагам на гласуване първо предложенията по т. 1: ЦИК предлага кръгът от лицата, заети в произвеждането на изборите – чл. 233 от ИК, да бъде разширен, като се допълни с лицата, които служебно са ангажирани с охрана на границата, на бежански лагери

и други категории командировани лица по преценка на законодателя за обезпечаване на важни обществени дейности – важни за държавата и обществото дейности.

Колеги, който е съгласен, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за – 15** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – няма.**

Предложението се приема.

Колеги, второто предложение, което постъпи, е по т. 3: ЦИК предлага от протоколите да отпадне вписването на броя на недействителните гласове по политически партии и коалиции. Този текст да отпадне от анализа.

Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува... (*Реплики.*)

Колеги, не се разбра какво се гласува. Отменям гласуването и повтарям. Вече сме наистина доста изморени.

Колеги, в текста е записано: ЦИК предлага също от протоколите да отпадне вписването на броя на недействителните гласове по политически партии и коалиции. Това е предложение, около което се обединихме на работно заседание и аз съм го включила в анализа.

В момента вървим по-напред и стигаме до предложение този текст да отпадне от анализа. Това е предложението.

Който е съгласен този текст да отпадне от анализа, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за – 5** (*Ивилина Алексиева, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Севинч Солакова, Метин Сюлейман*), **против – 10** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ивайло Ивков,*

Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов).

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Защото в крайна сметка се проведе дискусия само от хората, които подкрепиха предложението, а някак си логиката е да си кажа отрицателния вот. Вижте, има резон в това, което каза Румяна без микрофон, само че тази процедура, освен че много усложнява протокола, изважда един от възможните фактори за недействителност за сметка на всички останали. Ние не можем да се надяваме на достоверността на тая информация, която получаваме. Още повече се оказва, че все пак при национални избори около 80 на сто от бюлетините не могат да бъдат определени по партии. И това е логично, защото това далече не е водещата причина за недействителност. Ако са посочили повече от една партия, как ще определи секционната избирателна комисия към коя да ги отнесе?

Поради това е по-добре да се стремим да опростим протокола, за да намалим риска от технически грешки на самите избирателни комисии. Затова гласувах против предложението.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Моето предложение беше тази точка да се обогати с анализ: колко от недействителните бюлетини са извън кутията; колко са в кутията, следователно са недействителни гласове; и от тези недействителни гласове колко са показан вот, за да се види, че показаният вот е най-големият брой от недействителните бюлетини.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, чухте предложението на колегата Златарева.

Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за** – **1** (*Маргарита Златарева*), **против** - **14** (*Ивилина Алексиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ерхан*

Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов).

Предложението не се приема.

Колеги, поставям принципния въпрос, който колегата Томов повдигна: който счита, че ние трябва да даваме предложения за промяна във вида на бюлетината и в това, което се изписва върху бюлетината, моля да гласува. (*Реплики.*)

Колеги, чухте предложението на колегата Томов по повод бюлетините. Който е съгласен в анализа да имаме текст в тази насока, който след това ще изчистим, ако се съгласим, моля да гласува.

Гласували **14** членове на ЦИК: **за – 8** (*Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – 6** (*Александър Андреев, Росица Матева, Иванка Грозева, Емануил Христов, Ивилина Алексиева, Владимир Пенев*).

Предложението не се приема, колеги.

И колегата Сидерова моля за последното предложение. След „унифицирани“ да добавим...

РУМЯНА СИДЕРОВА: Да добавим още едно изречение: Преференцията следва да се отчита от броя на подадените действителни гласове за съответната партия или коалиция, тъй като се касае до пренареждане на нейната листа, а не като процент от районната/общинската избирателна квота.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, който е съгласен с това допълнение в т. 5, моля да гласува.

Гласували **14** членове на ЦИК: **за – 14** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – няма.**

Предложението се приема.

Колега Сидерова, ще ви помоля после да ми дадете текста - вие го записахте, за да мога да го включа дословно.

Колеги, моля да гласуваме цялата част с така направените промени.

Който е съгласен, моля да гласува.

Гласували **14** членове на ЦИК: **за** – **10** (*Ивилина Алексиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против** – **4** (*Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Ерхан Чаушев, Метин Сюлейман*).

Колеги, имаме решение. Приема се Част дванадесета: Изборен ден. Определяне на резултатите от гласуването.

За отрицателен вот – първи е колегата Чаушев, втори е колегата Сюлейман.

ЕРХАН ЧАУШЕВ: Отрицателният вот беше във връзка с недействителността на бюлетините. Както казах, единствените ни данни, които можем да черпим за тях, са в протоколите. И ние изчистихме всичко, а разбивката на тези недействителни остана в едно квадратче, една черна кутия и ние пак нямаме достоверни данни за какво става въпрос. Най-малкото, дори и да приемем фактора обучение, ние не знаем къде да наблегнем на обучението по отношение на тези недействителни бюлетини. Отрицателният ми вот беше именно във връзка с проблема с недействителните бюлетини.

МЕТИН СЮЛЕЙМАН: Колеги, моят отрицателен вот е свързан с определянето на резултатите от гласуването в два аспекта. На първо място, това е отчитането на преференциалния вот. И на второ място, това е отчитането на гласовете извън страната. Тоест, в тази част, както се възприе, такива обществено значими проблеми ние да не ги анализираме и да не се включват аз съм против това мнение, и затова гласувах против.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Преминаваме към следващата Част тринадесета: Организация и произвеждане на изборите извън страната. Имате думата за корекции на текста. Погледнете текста.

Колегата Андреев, моля.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: В началото считам, че следва да се уеднакви изцяло подредбата, така както е в останалите части, т.е. да не бъде с подзаглавия, а съответно да бъде с точки.

Второ, ЦИК е имала възможност неколkokратно да заяви, че действащият Изборен кодекс разширява... Това е първият абзац. Като резултат не е от това, че ЦИК е имала възможността неколkokратно да заяви, а би трябвало от разширяването на възможността българите да имат възможността да упражнят избирателното право и извън страната. И считам, че би следвало това да се редактира. Защото считам, че ЦИК така или иначе...

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Изборният кодекс разширява възможността за участие.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Точно така.

В т. 1.1., която е за изборите за Европейски парламент, има една неточност. Може би тук е пропуснато да се добави, но пред ЦИК се подават само електронни заявления на интернет страницата, докато заявленията на хартиен носител могат да се подават единствено чрез дипломатическите и консулските представителства. И там би следвало да се добави или просто да се промени изречението, защото така излиза, че пред ЦИК може и заявления на хартиен носител да бъдат предоставяни.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Въз основа на подадени електронни заявления и заявления на хартиен носител, без да се пише ЦИК.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Това е вторият абзац на т. 1.1.

РОСИЦА МАТЕВА: За гласуването извън страната се разбрахме да няма отделни подзаглавия. *(Реплики.)*

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: За разлика от разяснителната и предизборната кампания, където са две самостоятелни отношения:

едното е разяснителната кампания, която е възложена на ЦИК, а второто – това е предизборната кампания, която се отнася до участниците съответно в предизборната борба. Там има логика да бъде разделено. Но в случая става въпрос изцяло за дейността, свързана с осигуряването на възможността на българските избиратели да гласуват в чужбина и аз не виждам логиката тука да бъде разбито самостоятелно, тъй като то следва едно изложение и в рамките на това изложение имаме отделни въпроси, които са включени.

Затова както и на работното заседание считам, че може би следвало да има подраздели. Те така или иначе са останали и щом имат заглавия, те са подраздели. Никъде другаде ние не сме използвали подраздели в целия текст. Затова считам, че би следвало и тука да отпаднат. Това е едно от нещата, които казах и в работно заседание.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, аз правя обратно предложение по отношение на отделните точки, които се явяват вътрешни подраздели. Предлагам те да останат. Аргументите ми затова са следните:

Когато разглеждаме организацията на изборите в страната, ние имаме отделни части за образуването на избирателни секции; след това отделна част за избирателни списъци; след това отделна част по отношение на районни и на секционни избирателни комисии. И именно поради факта, че организацията и произвеждането на изборите извън страната е обединена в отделна Част тринадесета, предлагам да се приеме логиката за разглеждане в страната и да ги има тези вътрешни подразделения, които аз съм направила по същия начин, както в другите части, с отделни точки.

Това е обратното ми предложение и ще го подложа на гласуване.

Други предложения, колеги?

Отново има две технически корекции: заменянето на гласоподаватели с избиратели; прогнозно оповестяване на райони –

обявяване. Също думата обаче. Тези неща отпадат от текста. Те са съвсем редакционни и не изменят смисъла.

Заповядайте, колега.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: В т. 3, условно раздел трети, в последния абзац аз не считам, че само по себе си автоматичните секции са единственото основание да бъде формуляр, а не предварително подготвени списъци. За мене лично този абзац би могъл и да отпадне... (*Реплики.*)

По отношение на автоматичните може да има заявления и това не изключва възможността да бъдат подготвени. Аз лично считам, че принципът за въвеждането облекчава както секционните избирателни комисии, така и изготвянето на книгата, които ще бъдат предоставени на тези секционни избирателни комисии. Затова лично считам, че в тази си част не е докрай точно, тъй като не е автоматично. Те са основното. Аз съм съгласен това: Тълкувайки разпоредбата на закона ЦИК... - оттам-нататък да отпадне.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега. Записах предложението ви.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Още на работно заседание на групата 1.10. ние коментирахме и се обединихме около факта, че е възможно в чужбина да има предварително съставени списъци, но новият избран закон и автоматичните секции всъщност пречат това да стане. Поради тази причина мисля, че ако отпадне този последен абзац – ако гласува събранието, нека отпадне. Нашият аргумент, че не правим изрични предварителни списъци е нещо незащитено. Поради тази причина мисля, че е казано по съвсем некатегоричен начин и най-вече поради образуване на... Тоест, достатъчно деликатно е казано, за да считаме, че това не е единственото съображение, както говори господин Андреев. Но ако този абзац отпадне, ние сме изключително уязвими на тълкуванието, че не правим предварителни списъци за гласуване в чужбина.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

За реплика – колегата Андреев.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Аз лично не си спомням това нещо по този начин да е обсъждано в работно заседание, нито в работна група. Отделно от това считам, че в случая този въпрос беше поставен и пред Върховния административен съд, тъй като беше обжалвано и съответно Върховният административен съд потвърди в полза на Централната изборителна комисия изготвянето на формулярите и представянето на два пъти на декларации: както заявление-декларация при заявяването на гласуване извън страната, така и последващата декларация, която се изисква в момента на гласуването. Аз лично поддържам моето становище, че това не е единственото, поради което е предвиден формулярът.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, други предложения, по други части на Част тринадесета? – Не виждам.

Колеги, подлагам на гласуване първо предложението да отпаднат вътрешните подразделения, направено от колегата Андреев.

Колеги, който е съгласен вътрешните подразделения да отпаднат, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за** – **7** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Росица Матева, Севинч Солакова, Ивайло Ивков, Метин Сюлейман*), **против** – **8** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Емануил Христов, Иванка Грозева, Мария Бойкинова, Румен Цачев*).

Колеги, не отпадат вътрешните подразделения.

Колеги, второто предложение извън редакционните, които всички приехме, е по отношение на стр. 73, абзац втори преди т. 4, а именно изречението в частта му: С оглед изложените съображения и най-вече поради образуването на т.нар. автоматични секции по чл. 14, т. 3 от ИК – в тази му част да отпадне, като изречението започне с: Тълкувайки разпоредбите на закона... Нали така, колега Андреев.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Това също да отпадне.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Да отпадне и „тълкувайки“ и изречението да започне от: ЦИК организира и произведе.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Да.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това е предложението.

Колеги, който е съгласен тази част от изречението да отпадне и изречението да започне с „ЦИК организира и произведе...“

РУМЯНА СИДЕРОВА: Когато напишем, че ЦИК е организираща два вида избори без да съставя списъци излиза, че е била длъжна да състави, пък не ги е направила. Много ви моля.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Моето предложение беше изцяло да падне целият абзац. Моето съображение е, че принципно не е формулиран този абзац по начин, който да е в полза на факта на формуляра. Ако трябва да бъдем конкретни, моето предложение е изцяло да падне целият абзац.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Тоест, предложението ви е целият абзац втори на т. 3 да отпадне?

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Точно така.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за – 5** (*Александър Андреев, Росица Матева, Ерхан Чаушев, Севинч Солакова, Метин Сюлейман*), **против – 10** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова*).

Колеги, не отпада текстът.

За отрицателен вот, заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Аз искам обаче да ви кажа, че така както е текстът, излиза, че ние сами казваме, че не сме приложили закона, което не е вярно. В закона няма изискване да се изготвят предварително избирателни списъци. Няма такава изискване. Никъде не е изрично отбелязано. Тук има една започната обосновка,

но само частично защо не се правят и списъци, но излиза, че ние не сме ги направили...

Чрез тълкуване. Права е Маргарита, че е чрез тълкуване, защото трябва да има изречение, че нормите на Изборния кодекс в частта на гласуването извън страната, не са доработени и че от текстовете, така както са развити в чл. 14, т. 3 с автоматичните секции, в заявленията за гласуване на друго място пряка последица е, че не се изготвят предварително избирателни списъци, а не че не сме изготвили такива. Това е последица от текстовете на закона.

И има само един остатък в нормата на чл. 33, който говори за вписване под чертата, без изобщо някъде да се казва, че има предварително изготвен списък, къде се обявява – не се обявява, кой се вписва в него – не се вписва... И ако трябва да сме точни, пък и на кой принцип се включва в списъка – място ли, адрес ли, административен адрес или някакъв друг... Ама ние нямаме екстериториалност на нашите норми!

Разбирате ли? За мене трябва да има обосновка или най-малкото поне една фраза, че изискват допълнително доуточняване нормите за гласуването извън страната и изрично отбелязване на норма, че всички избиратели се вписват в изборния ден. Защото за мене е невъзможно да задължиш избирател извън страната да отиде да гласува там, където е вписан само защото това е същото населено място. Но при тези градове, които имаме, може да се окаже, че това е на 20-30 км от неговия адрес, пък има секция до него.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Продължаваме за следващи предложения в тази част. Имате ли, колеги?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Предпоследният абзац ми изглежда доста безсъдържателен. Нищо не казваме, освен че обръщаме внимание при възможност замените на членовете на СИК да бъдат намалени. Как да бъдат намалени, не се казва. Или трябва да го конкретизираме, или да го махнем според мен. Говоря за предпоследния абзац от целия текст на Част тринадесета, който започва с: Наясно със затрудненията, които срещат политическите

партии и коалиции – стр. 74. Тук няма конкретно предложение. Стои ми като празно, въздух. Или да помислим как да го конкретизираме, да направим конкретно предложение по каква технология да се намалят замените. Като общо пожелание нищо не значи.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, всички знаем, че замените на членове на СИК могат да бъдат намалени тогава, когато политическите партии и коалиции, които имат право да предлагат членове на СИК, предлагат в СИК по-малко замени. Това са политическите партии и коалиции, които са представени в Народното събрание, разбира се и такива, които не са представени в Народното събрание, но имат свои представители в Европейския парламент. Но ние приехме в момента и знаем, че едните и другите субекти са едни и същи.

Поради тази причина като стигне този доклад с анализ и предложение към тях, те ще разберат какво им казваме. Но друг механизъм да се предвиди или пък някакви рестрикции към партиите или някакви други срокове, за да не може да се формират съставите на СИК – на мене ми се струва абсурдно. Просто не бива. Това е само обръщане на внимание.

Заповядайте, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Част от аргументите ги каза колегата Алексиева. Аз считам, че този абзац трябва да остане. Не е задължително да пишем само абзаци, от които следва промяна в закона. Напротив, трябва да обръщаме внимание и върху затрудненията при прилагането на Изборния кодекс. И няма какво да сме деликатни. Политическите субекти, които се боричкаха, че трябва да имат членове в СИК извън страната, не представят такива предложения и след това на 70 % си подменят предложенията. И това е факт, който ние няма защо да премълчаваме от деликатност. Това е именно анализът вследствие на приложение на закона. Нека да си остане. РУМЯНА СИДЕРОВА:.)

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Само за момент, тъй като моето изказване беше във връзка точно с текста, който посочи колегата Томов. Обръщаме внимание – на кого?

РУМЯНА СИДЕРОВА: На политическите партии и коалиции. Те са в началото на изречението.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, други предложения по Част тринадесета? – Не виждам.

Колеги, който е съгласен с Част тринадесета: Организация и произвеждане на изборите извън страната, ведно с корекциите, направени в залата, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за – 14** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Владимир Пенев, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – 1** (*Александър Андреев*).

Приема се.

Колеги, продължаваме с Част четирнадесета: Срокове и процедури по обжалване на решенията и на други актове по Изборния кодекс. Имате думата.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Колеги, аз имам сериозни възражения. Съжалявам, че госпожа Матева я няма, защото това е много важно за нея. Извикайте я.

Аз имам възражения по отношение първо на т. 3 от тази Част четирнадесета и конкретно ще обясня защо. Тук се обяснява хипотезата на чл. 53, ал. 4 – така нареченото решение за отхвърляне, когато ЦИК не е събрала 2/3 мнозинство, за да вземе решение.

Изречението, с което започва стр. 78, гласи така: С посоченото законодателно разрешение на решението в хипотезата на бл. 53, ал. 4, изречение второ, не се придава значение на решение за отказ от произнасяне или на отхвърляне на жалба.

Точно тези две понятия взаимно се изключват. Едно е отказ от произнасяне, друго е отхвърляне на искането, респективно жалбата. Никога Централната избирателна комисия не е спорила, че ще правим отказ от произнасяне. Поради тази причина е изменен и кодексът. И всички следващи допълнения с цитиране на стария Изборен кодекс, че тогава е било решение за отказ, а сега е решение за отхвърляне, остават незащитени по логика. Защото в Централната избирателна комисия имаше спорове, първо: дали да отхвърляме проекторешението на докладчика или да отхвърляме искането, респективно жалбата, която е постъпила.

Това са споровете в Централната избирателна комисия и никога не сме спорили, за да кажем Изборният кодекс не придава значение на решение за отказ. Да, не придава значение на решение за отказ, защото старият Изборен кодекс е бил така. Той категорично казва: става дума за решение за отхвърляне.

И поради тази причина очевидно имаме неразбиране в случая, както е написано на тази страница. Поради това че ние първоначално отхвърляхме проекторешенията на докладчика. Върховният административен съд многократно, може би десетки пъти ни обясни, че трябва да се отхвърля искането или жалбата. Ние започнахме да отхвърляме искането или жалбата без мотиви. Защо правим това? – И Върховният административен съд отново ни връщаше решенията.

Ние не сме изпадали в случай, в който правим отказ от произнасяне. Така че това, че текстът ни е изтълкуван многократно, казвам десетки пъти от Върховния административен съд, че става дума за отхвърляне на иска или отхвърляне на жалбата е факт, който ние не можем да посочим като колебливо или като спорно нещо.

Сега, когато вече втората фаза на произнасянето, във втория период на произнасянето на ЦИК ние започнахме да отхвърляме жалбата или искането, тогава ние пишехме: тъй като са налице условията на чл. 53, ал. 4 имаме отхвърлително решение, поради

това реши – отхвърля. Ние нямахме мотиви по същество и това е причината ВАС да ни отменя решенията.

Това е първото, което искам да кажа и смятам, че това, което е написано в този раздел на страница 78 и 79, не е това, което се е случило.

И второто, което искам да кажа е, че препоръката, която ЦИК дава на законодателя да предвиди процесуални правомощия на ВАС как да си реши делото на стр. 79, е меко казано нахално. Защото първо Изборният кодекс не е процесуален кодекс. Той е Изборен кодекс. И второ, аз не мисля, че ние трябва да казваме Върховният административен съд как да процедира при хипотезата на чл. 53, ал. 4. Аз не искам да отварям в никакъв случай дискусия затова как се тълкува чл. 53, ал. 4, защото това сме правили многократно и дълго. Просто съм против начина, по който това е казано. Очевидно има категорично неразбиране. Отказвам се да се боря. Така или иначе ще гласувам против изложението.

ОБАЖДАТ СЕ: Какво предложение правиш?

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Никакво предложение.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Според мене това, което е написано в изложението, подкрепя изцяло изказването на колегата Златарева и именно затова е направен изводът. Наличието на двусмислие в закона или недокрай ясна норма доведе до дълъг път, докато се стигне до определен начин на приложение на нормата. Именно поради това считам направеното – нека да не е препоръка, а да е предложение на ЦИК към законодателя, защото препоръка все пак звучи доста категорично и безапелационно. А думата предложение е същата по съдържание, без да е безапелационна.

Аз считам, че ние правилно правим това предложение на законодателя. Не съм съгласна, че не можем да се бъркаме, защото ние не се бъркаме с това предложение в работата на Върховния административен съд. Но на Върховния административен съд с

предложения в това изложение текст, му се дават правомощия да напише определен тип решение. То да нее само механично отхвърлително и да се тупа топката между ЦИК и Върховния административен съд, а е такава предложение за решение, което той постановява и при останалите административни дела. Или да реши сам въпроса, което може би не е желателно. Или като го връща, да ни даде препоръки за приложението на материалния закон, което ще внесе яснота в постановяване какво точно решение трябва да постанови Централната изборителна комисия според вижданията на тези юристи, които са най-високата инстанция за контрол в този тип дела – така както постъпва спрямо решенията на административните съдилища. Тоест, правомощия и в областта на приложение на Изборния кодекс такива като по Административно-процесуалния кодекс.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Аз първо не съм съгласен категорично с мнението на колегата Златарева, че Върховният административен съд категорично и много ясно е разгълкувал разпоредбата на чл. 53, ал. 4. Всичко, което направи Върховният административен съд, е да ни отменя решенията, постановени в тази хипотеза. Като нито веднъж не направи никакво усилие да ни каже как да приложим материалния закон там, където ние имаме спорове как да го приложим. Защото проблемът е, че има формиранни две тези, които не могат да съберат необходимото мнозинство, и тези тези са във връзка с тълкуването на съответна материално-правна разпоредба, касаеща конкретния казус. Върховният административен съд понеже не желае да реши този казус, го връщаше на Централната изборителна комисия с едни голи мотиви, че ние трябва да се произнесем, не може да не се произнасяме.

Така че макар Върховният административен съд с оглед на това, че АПК му е уредил какво да прави и понеже точно защото не го прави, смятам, че е добре да има изрично записване в Изборния

кодекс, който освен всичко друго смятам, че е и процесуален закон, защото урежда и производства по разглеждане на жалби, сигнали и т.н. – и всякакви други производства, не само тези. Така че категорично подкрепям направеното предложение.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Аз съм против предложението при обжалване на решение за отхвърляне Върховният административен съд да се произнася по същество, защото смятам, че Върховния административен съд не можем да го превърщаме в административен орган. Откъде-накъде той ще решава по същество? Ами ние тук какво ще правим? Ако започнем да се блокираме и да няма мнозинство от 2/3, Върховният административен съд да ни върши работата ли? Считам, че тук тотално принципът е, че Централната избирателна комисия трябва да излиза с решения. С индивидуални административни или общи административни актове, които да създават права и задължения. И от нас задължително трябва да изхожда някакъв акт по същество, защото Върховният административен съд осъществява контрол на правото, не на фактите. Той не може да ни казва ние как да прилагаме материалния закон спрямо дадени факти. (Реплики.)

От нас трябва да излезе акт. Акт трябва да излезе. Значи по тази логика, ако кметът има мълчалив отказ, дайте Върховният административен съд да издаде, административният съд да издаде разрешение за строеж. Просто това са принципите на административното право. Органът е длъжен да има акт. Това че ние сме се блокирали, не означава да прехвърляме отговорността на ВАС да реши по същество. И това е едно изключение. Точно това пишеше в решенията на Върховния административен съд. Защото ние така трябва да си създадем организация, че тези решения, които да нямат 2/3 за отхвърляне, те да бъдат частни случаи. А не от частното ние да създаваме правила и Върховният административен съд да се превърне в административен орган, той да решава между

нас. Абсолютно се обърква административният процес и ролята на административния орган и на съда. Съдът трябва да провери акта за законосъобразност, дали правилно е приложен материалният закон. Като няма акт, какво да провери съдът?

Според мен те са се чудили как да ни ги връщат, защото другият вариант, първите решения, те проверяваха само дали е налице кворум или не и казваха: ами ОК, решението ви е правилно; има кворум, няма 2/3, какво да направим? После започнаха да ни ги връщат към нас, за да се произнасяме ние по същество. Според мен трябва да бъде друго разрешението.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Има три реплики. Първата на Матева, втората на Пенев и след това Ивков. Заповядайте.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз мислех да не вземам отношение, тъй като предложението, което е внесено тук, в Част четиринадесета, е обсъждано от цялата работна група по жалбите и единодушно е прието като такова предложение. Изненадана съм от становището на колегата Бойкинова, което сега за първи път оповестява като нейно различно становище.

Само ще припомня, че няма нито един случай и нито едно решение, с което Върховният административен съд да се е произнесъл по наше решение, обжалвано по чл. 53, ал. 4 и да е казал нещо различно освен: отменя и връща за ново произнасяне.

В останалите случаи, в които ни е връщал решения за регистрация на наблюдатели и други такива, има задължителни указания. И това е работата на Върховния административен съд. И това е идеята на това предложение. Върховният административен съд, ако не решава по същество, каквито са неговите правомощия, да даде задължителни указания по прилагане на материалния закон. И тогава, когато се обжалва пред него и разрешението за строеж, той може да не го издаде, за да замести административния орган, но го връща със задължителни указания административният орган да приложи закона и да издаде разрешението за строеж.

Тоест, ако ни каже: в този случай тази теза е правилната, трябва да я защитите, ние ще вземем това решение съответно. И това е идеята, защото ние сме длъжни да спазим указанията на Върховния административен съд и няма да влезем в процедура, в която четири пъти по една и съща жалба да ходят решения до Върховния административен съд и да се връщат.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Втори беше колегата Пенев.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Най-същественото, с което не съм съгласен е, че не е вярно, че нямаме акт. Имаме акт. Имаме. Това е решението по чл. 53, ал. 4. В него има твърдения коя материално-правна норма се прилага, как тя се тълкува и възприема от едната и от другата теза и съответно имаме решение. То е фикция това решение, но има смисъла, за да може да върви обжалване, колеги. Иначе, ако нямаме нищо, какво отива във Върховния съд? Така че ние имаме акт и той няма да замести административния орган – съда, но ще ни каже къде и какво не сме разбрали от материално-правната норма. Защото тук всъщност спорът ни е затова: кой не е разбрал правилно и кой го е разбрал правилно.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Трета реплика по отношение на изказването на колегата Бойкинова имаше от колегата Ивков. След това колегата Бойкинова, ако желае дублика и след това колегата Златарева.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Аз до голяма степен съм съгласен с колегата Бойкинова, обаче нейната теза беше обсъждана в работната група и ние знаем много добре и се пазехме от това да препоръчваме на Върховния административен съд едва ли не какво да правят. %И не това е било нашето желание. Просто въпросът е сложен и ние търсим как да избягаме от този омагьосан кръг, в който попаднахме и тези преписки ни пречеха да си вършим реалната работа по организацията на изборите – основната, доколкото не можехме дълго време да се произнесем и да имаме решение по същество на казуси по жалбите.

Именно затова стигнахме до това заключение и даваме един ключ към разрешаването на проблема не на ВАС, а на законодателя. Защо? – Защото Върховният административен съд – тук ще се съглася с колегата Пенев, в крайна сметка не само категорично, но понякога дори нетърпеливо и понякога дори с лека ирония към нас, непрекъснато ни даваше да разберем, че ние трябва да решаваме жалбите. Обаче не ни каза как. Не ни каза как, защото ние сме орган, който се състои от 20 души и който орган по закон взима решенията си с мнозинство от 2/3. Това е неудобството, откъдето идват нещата. А Върховният административен съд в крайна сметка винаги е в състав от трима и винаги ще вземе решение, ако не с пълно единодушие, то с двама на един.

И именно, за да няма това разтакаване, защото ние сме свидетели, че имаме непримирими позиции понякога вътре в Централната изборителна комисия. Няма нищо лошо в такъв случай да се прехвърли отговорността за решаване по същество на ВАС. По-добре, отколкото един спорен казус да остане неразрешен за субектите, които се интересуват.

Затова стигнахме до това предложение. Ако има по-добро, аз съм готов да го възприема, защото съзнавам всичките слабости. Но принципно ние обсъждахме този въпрос. Иначе съм съгласен с Мария за много от нещата, но това е един идеален вариант, а реално ние виждаме какво става. Те ни го връщаха, казваха: решете си жалбата... Обаче на въпроса: как да си я решим, когато всеки има автономия на волята и гласуваме различно, като не можем да постигнем мнозинство, никой не може да даде отговор.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колега Бойкинова, дуплика ще ползвате ли?

МАРИЯ БОЙКИНОВА: По принцип съм съгласна с това предложение, доколкото ще улесни Централната изборителна комисия, обаче като юрист не съм съгласна, защото считам, че противоречи на основни принципи на административното право.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Вземам повод от изказването на господин Пенев, който каза, че ето на, вътре в нашите решения, при които не сме образували 2/3 мнозинство, се съдържали мотиви за едната теза и за другата теза, но върховният съд мълчи. Не е вярно. Ако ние бяхме изложили мотиви за едната или за другата теза, тогава проблемът щеше да бъде решен.

Върховният административен съд накрая наистина иронично ни връщаше жалбите, защото многократно ни казваше, че когато се произнасяме по жалба и жалбата не може да намери 2/3 мнозинство, тя се отхвърля. А когато има искане за регистрация, събрала съм 14 решения по този въпрос. *(Реплики.)*

Напротив, направих анализ на тези решения без изобщо да влагам нито една моя дума. Цитирах всичките 14 решения и никой не обърна внимание на този анализ. Това беше съвсем в началото на изборите за ... Не знам за кои избори точно беше.

Така че това е проблемът. Това е смисълът на отхвърлителния текст на закона. Той казва: отхвърлително решение. Има искане до ЦИК, то не може да получи 2/3 мнозинство, за да се уважи, поради което се отхвърля. Отхвърля се не по същество. Отхвърля се процедурно. Но за да може Върховният административен съд да вземе становища, ние трябва да изложим едната теза за отхвърляне на това искане, другата теза за уважаване на това искане. И въпреки това да пише, че не е могла нито една от двете тези да намери 2/3 и да получи съответно произнасяне. Това не сме го правили и поради тази причина изпадаме в тупик. Но аз ще ви извадя анализа, който съм правила много от отдавна... *(Реплики.)*

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колегата Пенев, колегата Матева.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Колега Златарева, проблемът е, че анализът ви е останал в началото. Защото наистина ние в началото не излагахме мотиви, след което се съобразихме и започнахме да ги

излагаме, но Върховният административен съд не си промени практиката.

ОБАЖДАТ СЕ: Точно така е.

РОСИЦА МАТЕВА: В подкрепа на това, което каза колегата Пенев, ще добавя, че излагахме освен мотивите на едната и другата теза, които се застъпваха, записвахме поименно кои членове на ЦИК как са гласували. Всичко това достигна, праскахме и протоколите с обсъжданията, двете изложения, кой как е гласувал и въпреки всичко Върховният административен съд ги връщаше само за ново произнасяне. Без да каже: правилна е тази теза или е правилна друга теза, или е правилна трета теза, която изобщо не е застъпена.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Не тази теза е правилна, а да каже: трябва еди-как си да приложите закона.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Върховният административен съд може да ни каже как сме приложили материалния закон, ако имаме решение. Ние като нямаме решение, как Върховният административен съд, без да обсъди фактите по делото, ще ни каже как да го приложим. Кой мен ще ме задължи да гласувам така или не?

Той може да прецени приложението на материалния закон, ако ние сме го приложили – имаме решение. И казва: решението ви е неправилно, отменям го, защото вие не сте приложили материалния закон... А иначе трябва да ни каже: тая теза е вярна, оная – не. Аз такова съдебно решение знам как може да има.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Имаме решение, което звучи: отхвърля еди-какво си.

И имаме развити мотиви за двете тези. И никаква пречка няма Върховният съд да каже: Правилни са мотивите в еди-коя си теза относно приложението на закона; връща на ЦИК да вземе решение...

Не е задължително сам да го реши, но трябва да пише: правилни са мотивите или еди-как си следва да бъде приложен

материалният закон. Всяко едно решение на съд е такова, което е контролно, отменителна инстанция.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Добре, той го връща и ние пак не гласуваме, пак нямаме 2/3...

РУМЯНА СИДЕРОВА: Ама чакай сега, не стигай до абсурд. Не може да нямаме...

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Ще видим на практика как става.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Мария, ако няма указания, тогава може да се получи същото, но ако има указания: еди-как си приложете закона или вярна е тази теза, тогава ние пишем: съгласно мотивите на Върховния съд с еди-кое си решение, ЦИК приема, че – и правим това, което ни е указал съдът. Всички комисии имат такива решения, когато Върховният съд даваше указания.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, аз мисля, че много обстойно и в детайл обсъдихме този въпрос, който впоследствие ще подложа на гласуване. Едното предложение е да отпадне точка трета?

ОБАЖДАТ СЕ: Няма такова предложение.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Няма предложение да отпадне.

Чуха се много юридически разсъждения, но от тях колегата Златарева потвърждава, че няма да прави предложение. Колегата Бойкинова предлага ли при обжалване на решенията за отхвърляне ВАС да падне да се произнася по същество и да остане: връща преписката със задължителни указания? Или има някакво друго предложение конкретно?

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Аз предлагам да отпадне без да даваме разрешение на спора, защото считам, че наистина е много сложно, както колегата Ивков каза.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, продължаваме. Това е единия въпрос, който впоследствие ще подложим на гласуване.

Колеги, това е тежка част. На стр. 84 и 95 съм оставила неща в жълто, по които не сме постигнали съгласие, както и ако имате дотам също.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: След като преминахме на другата част, аз искам да взема отношение относно въпроса за предлагане различна процедура за актосъставител, за съставяне на акт за установяване на административно нарушение и за налагане на административно наказание. Това, което се предлага – аз съм го казвала многократно, мисля, че противоречи на принципите на Закона за административно-наказателните нарушения.

Не може ЦИК да е актосъставител и то като колективен орган – съгласете се, като колективен орган, и ЦИК да налага наказанията, респективно РИК или ОИЩ. Това е предложението: колективните комисии, каквито са РИК, ОИК и ЦИК, да установяват нарушението, т.е. да са актосъставители, и същите тези колективни органи-комисии - РИК, ОИК и ЦИК, да налагат наказание. Член 51, ал. 1, буква „б“ от Закона за административни нарушения и наказания категорично казва, че не може едно и също лице да съставя акт и да налага наказание. Съгласете се, това би било много опасно за обществената справедливост, независимо колко сме справедливи ние. Това просто противоречи на принципа на Закона за административните наказания. А да искаме това само заради дейността на ЦИК да се промени, аз виждам невероятно много дискомфорт в това. Дори ние като юристи да направим това предложение, не може един актосъставител да налага административните санкции. Просто не може.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Имате ли конкретно предложение?

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Не, нямам. Аз съм изцяло против тази нова процедура, която е в жълто и която така е предложена. Това е едното. И второ, ЦИК да е административно-наказващ орган вместо СЕМ – накрая, каквото е предложението. Също съм против накрая в жълтото: да дава задължителни

предписания, спиране на излъчвания, публикации и други, като при неизпълнение на тези задължения, да може да налага глоби и имуществени санкции. Същият принцип, само че свързани с произведенията на медиите, на излъчванията.

Така че аз мисля, че колегите трябва малко разумно да погледнат на тези части от страниците 84 и 85 и да оттеглят това предложение, защото просто навлизаме в разрез с принципи на правото. И малко се излагаме, меко казано.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Колега Ивков, заповядайте.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Само в скоби, вярно е, че е късно и сме леко поизнервени, ама нека да не казваме кой с какво се излага, за да не си отговаряме на тия твърдения. Няма да е конструктивно и няма да е красиво. Опитали сме се да вложим не малко, а много разум като сме го правили. Дотам ни е стигнал разумът. Предложете нещо друго.

Аз само в отговор ще ви кажа, че именно заради това не предлагаме актове и обжалване – за да избягаме от реда на ЗАНН. Може изцяло Централната изборителна комисия да отхвърли. Ние многократно – групата, двама човека са го писали, съгласувано е с ръководителя на групата, пред цялата група досега не е имало чак таква противопоставяне в групата. Да не кажа, че се обединихме според мен.

Вярно е, че е супер деликатен въпросът. И именно затова, ако ви прави впечатление, не става въпрос за акт и за производство по ЗАНН, а става въпрос за решения, каквато е практиката и с много други държавни комисии. Затова сме избрали тоя ред. Всяка дума от нашите предложения има значение. Нека да не ги гледаме така на ангро. Затова предложих да оставим за утре. Тежка е тази глава. Тежка е и не става с емоции.

Наистина, ако има конкретни предложения. Ако предлагате сегашния ред, аз пък съм категорично несъгласен с него, защото той не само че няма процесуална икономия, ами се харчат излишно пари, ресурс и какво ли още не, без да има никакъв резултат в края

на краищата. По-добре изобщо да не се правят актове и да не се третираат нарушенията от Централната изборителна комисия по някакъв начин.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега Ивков.

Като поредност на изказване, първа е колегата Матева, след това колегата Сидерова, след това колегата Пенев. Заповядайте.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз като реплика към колегата Златарева исках думата.

Колега Златарева, идеята на цялата група и предложението съдържа в себе си предложение за промяна изначално на установения в Изборния кодекс ред за установяване на административните нарушения и за налагане на наказанията и глобите.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: *(Без микрофон.)*

РОСИЦА МАТЕВА: Всичко сме обсъждали на работно заседание и всички сме били единодушни на работно заседание, че приемаме всичко предложено, с изключение на маркираното в жълто. И понеже вие сега го поставяте отново на обсъждане, аз имам правото да ви репликирам. И предложението е изобщо да не се прилага ЗАНН за установяване на нарушения по Изборния кодекс. Така че всички ваши разсъждения относно съставяне на актове и издаване на наказателни постановления от членове на колективен орган, са ирелевантни за случая. Просто защото ЗАНН няма да се прилага.

Мога да ви дам пример и мисля, че на работни заседания ви ги давах няколко пъти, в кои закони, за кои комисии, които също са колективни органи, установяването на административни нарушения става по ред, различен от ЗАНН. И ние сме взаимствали този ред.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това бяха две реплики към колегата Златарева.

Трета реплика – колегата Пенев. След това колегата Златарева за дуплика.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Колеги, сега действащата уредба фактически е липса на уредба. Реално предявяването на актовете не може да се случи. Реално почти никога не се стига до издаване на наказателно постановление. Ако изобщо се стигне до това, те всъщност се отменят от съда. Поради предвидената чисто процесуална уредба в Изборния кодекс.

Или изобщо не трябва да има административно-наказателни разпоредби в Изборния кодекс, и контролът и административно-наказателната отговорност да се възложи примерно на областните управители и да си ги установяват и правят както искат, или ако ще ни се възлага контролът на Централната избирателна комисия, значи Централната избирателна комисия трябва да има възможността този контрол да го осъществи докрай и да осигури възможността тия разпоредби да действат превантивно и възпитателно. Защото в момента това не се постига. Ние правим едни напразни движения във въздуха, колкото да има някакъв медиен отзвук. Иначе реално административно-наказателната отговорност не се понася от административно-наказателно отговорните лица. И затова предложението ни е да се създаде такава уредба, че това да може да бъде действаща уредба, да води до прилагане на целите на административно-наказателния процес, а не някакви мъртви текстове. Предложението е съобразено с вече установена практика от други органи.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това бяха три реплики. Сега за дублика колегата Златарева и след това колегата Сидерова за изказване.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Не мисля, че затруднението в изпълнение на един закон е основание да се промени изцяло процедурата, за да ни е по-лесно. Връчване на акта е отново принцип на правото, защото не може този, на когото е съставен акт за извършване на административно нарушение, да не знае. Начинът, по който, т.е. материята, по която ние работим и нарушенията, които ние установяваме, не може да не се връчват на актосъставителя, а

предложението да се поставят на страницата е също нещо, което той може и да не знае.

Сега, приемаме, че поради сложността на връчване на акта, ние променяме процедурата. А когато Централната избирателна комисия стане цялата актосъставител, а не само председателят... Аз не мога да разбера защо не председателят да съставя акта, а цялата комисия трябва да съставя акта, тогава как ще връчваме тия актове? Няма ли да имаме същите затруднения? Аз не мога да разбера. Пак ще трябва да го връчваме и пак ще имаме затруднения. Просто не виждам никакво правно обяснение затова, което ще направим като предложение в нарушаване принципите на правото. Продължавам да поддържам това.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Първо, колегата Пенев искаше лично обяснение.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Колега Златарева, аз не искам да си облекча работата. Но аз искам, когато утре ме потърсят във връзка с решение, по което аз съм бил докладчик и се опитваме да връчим акта на госпожа Соня Колтуклиева и не можем да я намерим, какво да правим в този случай? А всъщност е известно къде е и тя много добре знае за акта и за нашето решение, но всъщност никога няма да се яви, за да ѝ го предявим. Да, разбира се, защо? – Ама не я каним тука. Знаете ли колко пъти е ходено пред дома ѝ и тя не отваря и т.н. *(Реплики.)*

Предвидили сме, колега Златарева. Прочетете цялото ни предложение. Предвидили сме връчване по реда на ГПК, ако не знаете какво е, но вероятно знаете.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това беше лично обяснение.

Заповядайте, колега Сидерова, за изказване.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Зная, че е неприятно, когато правиш предложение, да ти го отхвърлят и да не ти го приемат. Но аз изцяло подкрепям колегата Златарева и ще ви кажа, че всичките предложения, които са на страница 84 и 85, могат да се сведат само

до първите две изречения на първата точка: Да се създаде специален облекчен ред за установяване на нарушенията на изборното законодателство, предлагаме нарушенията на изборното законодателство да се установяват с решенията на съответната избирателна комисия. Точка. Остава общият ред за обявяване на тези решения, а срокът за обжалване може да бъде 7-дневен. Само толкова да се добави и оттам-нататък да действат останалите разпоредби на ЗАНН, без да се съставя отделен административен акт.

Извинявайте, колеги, това е напълно възможно. Защото с тези предложения, без да осъзнавате, вие променяте и принижавате статуса на Централната избирателна комисия. От орган, който е надпартиен, над другите органи, защото той отговаря за формирането, за произвеждането на изборите и за формирането на основните органи на властта в Република България – Народно събрание, президент и вицепрезидент, органи на местно самоуправление, както и нашите членове в Европейския парламент, вие ни превръщате в наказателен и репресивен орган. Не е това функцията на Централната избирателна комисия. Не е това функцията.

Нима основната ни цел, когато работим тук е как ще наложим глоба и как ще приберем парите от тази глоба? Не е това основната ни цел. Нашата цел е да разпоредим и да осигурим прилагането на закона и неговите условия.

Затова първата част – съставянето на акта по ЗАНН, може да се замени с нашето решение и това е облекченият ред. И до тука. Оттам-нататък, има си административно-наказващи органи. Не е работа на ЦИК.

И още нещо, на което искам да обърна вниманието ви. Освен че имаше тука изказано едно съображение, направено е предложение връчването да стане по реда на ГПК. Прощавайте, колеги, на кой текст от Закона за съдебната власт или правилника за работата на съдилищата – не казвам точния му текст, ще стъпим, за да ни се

приложат нашите?... Има общо, нашите призовки. Или вие искате висококвалифицирани хора, няма да кажа с какви възнаграждения, които са юристи и трябва да вършат работа, ние да ги превърнем в обикновени призовкари? Защото според някои от нас те нямали достатъчно работа...

Прощавайте, това е абсолютно недопустимо. Нашата високо квалифицирана или необходима за нашите дейности администрация, да я лашкаме по домашни адреси, по служебни адреси и да връща...
(Реплики.)

Затова ще облекчим реда и ще кажем: Решението на ЦИК играе ролята на акт за извършеното нарушение, то се обжалва по общия ред за обжалване на решенията, с едно изключение, че срокът за подаване на жалба е 7-дневен. И освен това може да се предвиди, че се уведомява лицето, срещу което има постъпила жалба и ще се разглежда извършено от него нарушение в ЦИК – да даде свое обяснение. Няма никаква пречка и тук да приключат нещата.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

За реплика – колегата Матева.

РОСИЦА МАТЕВА: Моята реплика е в може би две или три посоки. Най-напред този облекчен ред, който сме предложили, е с цел административно-наказателните норми, които съществуват и в момента в Изборния кодекс и работата по установяване на нарушенията, която е възложена на Централната избирателна комисия с този Изборен кодекс, да може да бъде свършена и то така, както трябва.

Не е основна цел на комисията да установяваме нарушения и да налага глоби, но тогава, когато има нарушения на изборния процес, очевидно те трябва да бъдат установени и очевидно, ако няма превантивен ефект с предупрежденията, които сме отправили, трябва да има и санкция, за да може да се поправи нарушителят. И това е идеята. В противен случай просто трябва да предложим да отпадне цялата глава и прилагането на кодекса да бъде едно добро пожелание.

Другото, за което не съм съгласна с колегата Сидерова, е следното: не може решение на Централната изборителна комисия, с което се установява нарушение, да замества акта, да подлежи на обжалване пред ВАС, след което то да служи за издаване на наказателно постановление от областния управител и това наказателно постановление да подлежи на обжалване пред районен съд! Кой районен съд ще проверява Върховния административен съд?

РУМЯНА СИДЕРОВА: Защо се правите, че не разбирате? Ще се създаде друг ред. Никой не е казал, че той трябва да тръгне по тоя ред.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз защитавам предложението на работната група. Ние твърдя, че сме изследвали доста други закони на други комисии – така, както работят, и предлагаме един възможен ред, който е различен от сега приложимия и който е залегнал в други закон. Законодателят разбира се може да предвиди съвсем различен ред. И като ни възложи функция, ние ще я изпълняваме. И не виждам нищо лошо в това, ако бъде възложено на Централната изборителна комисия, да определя и размера, и да налага наказанията. Не сме извънземни, не сме различни, не сме нещо различно и повече от всички други органи в държавата. И много от другите комисии, които са също държавни органи, налагат наказания.

А нашите юриконсулти в момента са превърнати в призовкари и обикалят адресите, защото има многократни случаи, в които изпращаме на общините, те не могат да връчат, връщат обратно, пак им пишем, пак връщаме. След което нашите юриконсулти ходят заедно с други колеги от администрацията, пътуват с коли, висят пред вратите на нарушителите и не могат да връчат актовете. Защото актовете трябва да бъдат връчени и това да е удостоверено с подписа на нарушителя. Друго е ако му бъде залепено на вратата, че го уведомяваме, че има акт или съответното решение. Така че мисля, че ние, всички колеги от работната група,

не сме толкова глупави, че да не сме помислили по всички възможни варианти. И всъщност това е идеята да предложим да се съобщава на нарушителя за нарушението, за да могат да бъдат защитени и неговите права.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колеги, по тази точка мисля, че се чуха всички становища. Има ли някой по това предложение да допълни? – Заповядайте, колега Ивков.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Не всички становища. Още повече, че сега за пръв път, за пръв път при четвърто обсъждане, възникна официално спорът за първата част. И ние не стигнахме до извод от колегата Златарева.

Що се касае до предложението на колегата Сидерова, аз абсолютно го разбирам, защото ние го разиграхме. Ние го разиграхме и стигнахме до заключение, че не можем да подредим мозайката така, поради изложеното от колегата Матева. То е разиграно, обаче ще усложним нещата. Тоест, тука всяко парченце си е на мястото или пък изобщо трябва да го променим. Не става просто с промяна. Или така ще го приемем, или ще трябва да го преработваме и вие да ни дадете насоките. Аз вече не зная как, защото наистина е много сложна материята.

И целта не е да си облекчим работата. Аз подкрепям колегата Пенев напълно. Целта е да постигнем ролята и целите на наказанието, ако изобщо ще има. Които законодателят е предвидил и които са част от общия принцип на правото. Ефектът на наказанието: как да се налага, да има превантивната роля не само за извършителя – било то политически субект или физическо лице и как да влияе на другите субекти, така щото да се въздържат от такова противоправно поведение.

Ако искате, пак ви предлагам процедурно, да го оставим за утре. Да го оставим за утре, да го обмислим хубаво, да го обсъдим помежду си и тогава да правим евентуално... Нито да го приемем така, както ви го предлагаме, но нито сега да направим набързо

някакви промени, защото е много възлов и принципен въпросът.
(Реплики.)

Явно не сме готови. Ние не сме ги убедили добре очевидно, така че... Има две различни становища, но аз се страхувам, че няма... Считайте го и за процедурно предложение. Не мисля, че в момента сме готови за съгласие по този текст.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, постъпи процедурно предложение за отлагане разглеждането на тази част за утре.

Колеги, който е съгласен, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **6** (*Ерхан Чаушев, Цветозар Томов Румен Цачев, Севинч Солакова, Метин Сюлейман, Ивайло Ивков*), **против** - **12** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румяна Стоева-Сидерова*).

Предложението не се приема.

Колеги, позволете ми отрицателен вот. Гласувах против, тъй като многократно беше обсъждан този въпрос, колеги, в различни формати на работни групи и на две работни заседания на Централната избирателна комисия.

Колеги, остана още един спорен въпрос, който не сме коментирали: по отношение на прилагане на принудителни административни мерки – предложение № 3. (Реплики.)

Обсъдихте го и него, добре.

Колеги, имаме ли други коментари?

РУМЕН ЦАЧЕВ: Колеги, мога ли да поставя един въпрос? Той е свързан също с решенията, с актовете не само на ЦИК, а да кажем на районните комисии. И който възниква като проблем в един момент.

Какво се случва като изтече мандатът на РИК при незавършена процедура?

ОБАЖДАН СЕ: Има го като предложение на следващата страница. И то не е от спорните.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колега, на следващата страница е.

Колеги, имаме ли други? – Нямаме други изказвания.

Колеги, след така проведените обсъждания, започвам да подлагаме на гласуване отделните спорни моменти в предложението.

Първото е по отношение на стр. 79 – т. 3. Колеги, след дългото обсъждане на т. 3 постъпи едно предложение: в частта, която е предложение на ЦИК към законодателя, последното изречение да се чете така: При обжалване на решение за отхвърляне, ВАС се произнася по същество – да отпадне, и да остане: ВАС връща преписката със задължителни указания по прилагане на материалния закон.

Съгласни ли сте с това предложение?

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Не съм направила такова предложение. Аз по принцип не съм съгласна и с двете, но си оттеглям предложенията, тъй като губи вече смисъл какво предлагаме, а аз не мога по-добро предложение да направя. Но в никакъв случай не съм предложила само по същество.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Добре.

Отиваме на частта по т. 1 от предложенията на стр. 84. Колеги, това е направеното предложение – виждате го в двете му части – стр. 84, т. 1 – като точка, а не номерация. В залата постъпи предложение, формулирано от колегата Сидерова, тази точка да включва това да се създаде специален облекчен ред за установяване на нарушенията на изборното законодателство, предлагаме нарушенията на изборното законодателство да се установят с решенията на съответната изборителна комисия, които могат да бъдат обжалвани в 7-дневен срок.

Колега Сидерова, вашето предложение прочетох в момента. Ако искате, прецизирайте го.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Само първите две изречения. Нататък няма нужда да се обяснява. Законодателят, както каза Маргарита, е достатъчно прозорлив. Той ще доразвие, ако приеме тази постановка.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, който е съгласен с така направеното предложение, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **6** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Севинч Солакова, Ивилина Алексиева, Метин Сюлейман*), **против** - **12** (*Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Цветозар Томов*).

Колеги, отпада това предложение.

Колеги, по тази точка други предложения в частта с бяло, която не е спорна, не са постъпили. (*Реплики.*)

Колега Сидерова, в т. 1 има част в жълто.

Колеги, който е съгласен тази част да бъде включена, а именно: имуществените санкции и глобите по ИК да се налагат с решение на съответната комисия – който е съгласен този текст да бъде включен в анализа, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за** – **9** (*Росица Матева, Цветозар Томов, Емануил Христов, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Мария Бойкинова, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева*), **против** - **9** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова*).

Колеги, тази част, която е в жълто, няма да бъде включена в анализа.

И колеги, във връзка с току-що направеното гласуване, постъпи предложение т. 1 на стр. 84 изцяло да отпадне.

Колеги, който е съгласен т. 1 – да се създаде специален облекчен ред, да отпадне, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 6** (*Румяна Стоева-Сидерова, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Севинч Солакова, Иванка Грозева, Метин Сюлейман*), **против – 12** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Цветозар Томов*).

Не се прие това предложение, т.е. т. 1 остава в текста, който е в бяло. (*Реплики.*)

Колеги, безкрайно ясно стана какво сме гласували.

РОСИЦА МАТЕВА: Тъй като е безсмислен текстът в бяло на т. 1 без текста в жълто, моля да подложите на прегласуване текста в жълто към т. 1. (*Шум и реплики.*)

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, не слушате. В протокола много ясно е вписано. До този момент имаме... (*Реплики.*)

Хубаво, добре. Да не играем, колеги, с трикове. Знаем докъде сме стигнали.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Може ли да си изясня предложението?

Аз направих следното предложение: тъй като текстът в жълто в т. 1 при гласуването от страна на ЦИК отпадна, това което е в бяло, няма смисъл без другото. И моето предложение беше: горната част, бялата да отпадне, тъй като жълтата част я няма.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Гласувахме, колега Андреев, и не събра мнозинство. Това ваше предложение не се прие.

РОСИЦА МАТЕВА: Това предложение на колегата Андреев не събра мнозинство. Аз направих ново предложение – да се прегласува цялата първа точка заедно с текста в жълто. В цялост да остане в анализа. Предлагам и жълтият текст заедно с белия в първата точка да остане в анализа. Това да подложите на гласуване.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това е прегласуване – можем да прегласуваме.

Колеги, който е съгласен т. 1 в цялост – онази част, която е в бяло плюс онази част, която е в жълто да остане, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 8** (*Мария Мусорлиева, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ивайло Ивков, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Росица Матева*), **против – 10** (*Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов,, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Румен Цачев Севинч Солакова, Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Метин Сюлейман*).

Колеги, остава приетото до този момент, а то е частта само в бяло от т. 1. Това приехме до тук.

Колеги, продължаваме с третата точка, която е в жълто.

Колеги, който е съгласен тази точка да бъде включена в анализа по отношение на принудителните административни мерки, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 7** (*Росица Матева, Цветозар Томов, Емануил Христов, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Ивайло Ивков, Георги Баханов*), **против – 11** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Владимир Пенев, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова*).

Колеги, не се включва в анализа.

И колеги, който е съгласен с Част четиринадесета: Срокове и процедури по обжалване на решенията и на други актове по Изборния кодекс, ведно с промените, направени в залата... (*Реплики.*)

Колега, първата стр. 75 е приета, стр. 76 е приета, стр. 77 е приета и 78, т.е. подлежи на приемане. Гласувахме по стр. 79 да отпадне текст – отменихме гласуването, защото се оттегли предложението, т.е. до тук това не търпи никакви промени.

Единствените промени, които направихме при гласуването до момента, са по отношение на стр. 84 и 85. В първата точка от стр. 84

в болд и италик, остана само текстът, който е в бяло. В третата точка – текстът изцяло в жълто, отпадна. Това е до тук, колеги.

И сега, колеги, който е съгласен с текста на Част четиринадесета, заедно с промените, направени в залата, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 9** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Александър Андреев, Владимир Пенев, Емануил Христов, Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Румен Цачев, Цветозар Томов*), **против – 9** (*Румяна Стоева-Сидерова, Росица Матева, Севинч Солакова, Маргарита Златарева, Георги Баханов, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков*).

Колеги, нямаме и тази част приета, защото не постигнахме необходимото мнозинство.

Заповядайте, колега.

РОСИЦА МАТЕВА: Колеги, гласувах против приемането на цялата част от анализа във връзка с жалбите и сигналите, защото считам, че с неприемане на предложението на работната група от част от колегите, се обезсмисли целия труд, който положихме при двата вида избори.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте за отрицателен вот, колега Сидерова.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Гласувах против, защото с така възприетите от комисията при по-раншни гласувания предложения, свързани с превръщането на Централната избирателна комисия в административно-наказателен орган, се принизяват функциите и се изменя същността на Централната избирателна комисия като орган за произвеждане на изборите и контрол по прилагане на изборното законодателство, а не наказателен орган.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, Част петнадесета: Допълнителни, преходни и заключителни разпоредби. Връзка на Изборния кодекс към други закони – от стр. 86 насетне.

По тази част колегата Нейкова има предложение по т. 3. Предложението ни е: С оглед осигуряване на възможност за неуредените в кодекса въпроси, ЦИК да се произнася с решение и предлагаме да се създаде допълнителна разпоредба в тази насока, да аргументираме, като кажем, че такава разпоредба е налице при методиките за определяне на изборния резултат, които са неразделна част от Изборния кодекс. Това изречение предлага да се допълни колегата Нейкова.

Заповядайте, колега Златарева.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: От Част петнадесета аз категорично възразявам по т. 1 – изцяло предлагам да отпадне, защото вече посочих моите съображения. Преходните и заключителните разпоредби на един закон в голямата си част служат да обяснят понятия, автономни понятия. Така се нарича, законът използва някаква дума и след това казва: автономно понятие за този закон... И аз го обяснявам. Това е направено в § 1 и аз съм против идеята това да влезе в основното определение за активно и пасивно избирателна право.

И т. 6 - също съм против нейните предложения, защото не можем ние да тълкуваме по този начин Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Това са моите предложения против т. 1 и против т. 6. По съображения, които вече съм изложила много от отдавна.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: И вие предлагате те да отпаднат?

Колеги, аз само да припомня, че т. 6 е в резултат на обсъждането ни на последното работно заседание на допълнение към тази Част петнадесета.

Заповядайте.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: По т. 6, където е в болд предложението: Централната избирателна комисия счита, че в случаите на чл. 30 следва да има правомощия да задължи ОИК да констатира съответни юридически факти и да обяви за избран за

общински съветник следващия от съответната кандидатска листа. И изречението: Централната избирателна комисия приема, че с това предложение не цели да изземва функциите на ОИК - е по-скоро към колегите. Да ви убедя защо така съм го предложила, ако естествено се съгласите. Защото ние на работно заседание обсъждахме ЦИК да вземе това решение. Обаче тука се променя вече редът за обжалване, ако ние вземем такова решение, тъй като решенията на ОИК по ЗМСМА подлежат на обжалване пред административния съд. И затова без да съм обсъждала с вас съм предложила просто ние да ги задължим, а това изречение предлагам да отпадне.

То е просто за вас, да ви убедя, че по този начин ние не им изземваме функциите. Но вместо да правим тия сложни процедури и да ги задължаваме, както каза колегата Грозева – да свикват събрания и т.н., просто да ги задължим, да им укажем, че те са длъжни да обявят следващия в листата. Ако разбира се, вие имате по-добри предложения, аз съм отворена да ги чуя, но това е, което считам, че е най-лесно.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря, колега.

Колеги? – Заповядайте, колега Матева.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз само вземам повод и от това, което обсъждахме по предходната глава. Ние хубаво ще ги задължим, но те ако не изпълнят нашето решение?... Нали идеята беше всъщност, ако те не изпълнят задълженията си, ние да можем да вземем решението вместо тях, а пък нашето решение ще подлежи на обжалване пред ВАС. (*Реплики.*)

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Става различен ред за обжалване.

РОСИЦА МАТЕВА: А иначе пък изобщо не може да се установи.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Защото ние можем да излезем с решение. И сега, като им укажем... Процедурата става вече различна по обжалване и става много...

РОСИЦА МАТЕВА: Аз пак ще припомня, че ние и в момента имаме правомощията да укажем на ОИК и те трябва да изпълнят задълженията си.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Идеята беше да нямаме такива решения като Павел баня – отказва, т.е., че те са длъжни. Защото явно ОИК имат затруднения по прилагането на закона и така ние да имаме тези правомощия изрично да им го кажем. Защото до този случай ние не се намесвахме. Чакахме да обжалват решението. *(Реплики.)*

Да, Роси, не го оспорвам, така беше, но когато тръгнах да го пиша, просто видях, че става различен редът за обжалване. Ако считате, може изобщо да отпадне цялата точка. Аз не държа. Просто работното заседание така реши и аз изготвих предложението.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, по тази част постъпи формално предложение т. 1 да отпадне.

Който е съгласен т. 1 от Част петнадесета да отпадне, моля да гласува. Това е: ЦИК предлага разпоредбите в § 1 в Допълнителните разпоредби на Изборния кодекс относно активното и пасивното избирателно право и изискванията за уседналост да бъдат включени съответните норми на кодекса. Вече такова предложение по принцип сме направили и го гласувахме.

Който е съгласен да отпадне, моля да гласува.

Гласували **15** членове на ЦИК: **за – няма, против – 15** *(Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Георги Баханов, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов).*

Всички сме против отпадането.

Колеги, позволете ми да го подложа на прегласуване, защото това беше предложение на колегата Златарева и тя вече е в залата.

Колеги, подлагам на прегласуване т. 1 от Част петнадесета поради това, че лицето, което го предложи, по обективни причини беше за две минути извън залата.

Колеги, който е съгласен т. 1 да отпадне, моля да гласува.

Гласували **16** членове на ЦИК: **за – 3** (*Цветозар Томов, Емануил Христов, Маргарита Златарева*), **против - 13** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Георги Баханов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Росица Матева, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова*).

Колеги, който е съгласен т. 3 да бъде допълнена с мотива, че такава разпоредба е налице и при методиката за определяне на изборния резултат, която е неразделна част от Изборния кодекс, моля да гласува...

Отменям гласуването.

Колеги, от името на колежата Нейкова оттеглям предложението.

И по т. 6 има ли формални предложения? – Не виждам.

В т. 6 последният текст след италик отпада, защото той е пояснителен за нас.

Колеги, който е съгласен с така представената Част петнадесета: Допълнителни, преходни и заключителни разпоредби. Връзка на Изборния кодекс към други закони, моля да гласува.

Гласували **16** членове на ЦИК: **за – 13** (*Ивилина Алексиева, Мария Мусорлиева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Емануил Христов, Ерхан Чаушев, Иванка Грозева, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Мария Бойкинова, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – 3** (*Росица Матева, Маргарита Златарева, Георги Баханов*).

Приема се.

Колеги, отиваме към Част шестнадесета: Обществен съвет към ЦИК.

Моля ви за вашите забележки и предложения. Не виждам.

Колеги, който е съгласен до приемем Част шестнадесета: Обществен съвет към ЦИК, моля да гласува.

Гласували **17** членове на ЦИК: **за – 10** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Мария Мусорлиева, Александър Андреев, Георги Баханов, Емануил Христов, Иванка Грозева, Мария Бойкинова, Румяна Стоева-Сидерова, Цветозар Томов*), **против – 7** (*Росица Матева, Ерхан Чаушев, Румен Цачев, Севинч Солакова, Йорданка Ганчева, Метин Сюлейман, Ивайло Ивков*).

Колеги, и тази част не се приема.

Заклучение.

Колеги, две корекции.

Не законодателят и всеки, който има интерес, а „В този доклад няма коментари.“ Започва с: „В този доклад няма коментари.“ и надолу текстът продължава.

И отдолу: „Надяваме се представеният анализ...“, т.е. да махнем законодателят и читателят да са намерили.

„В този доклад няма коментари по повод вида на избирателната система...“ До края на този абзац.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Само искам да кажа, че местата, където не сме успели да постигнем консенсус, никога не е късно, когато законодателят тръгне да разглежда подобни предложения, да довнесем някакво предложение, защото всяко нещо търпи развитие. Това искам да кажа.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: И вторият абзац, колеги: „Представеният анализ и направените предложения са с цел избраното законодателство да бъде изменено по начин, така че то да отговаря на най-високите международни стандарти.“ Тоест, тук отново да не казваме законодателят и читателят да са намерили...

Заповядайте, колега.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Аз правя предложение да го предоставим цялостно и със звездички да уточним под черта за главите, за които

не сме постигнали съгласие, че не са намерили необходимото мнозинство, като кажем как е гласувано при приемането им. И да го предоставим в цялостен вид, така както беше анализът.

Защото, извинявайте, но без глава „Наблюдатели“ без главата за обжалването и за общественения съвет, аз мисля, не че няма смисъл – има смисъл там, където сме постигнали съгласие, но няма пълнота. Няма да е ясно и тогава пък ще изпаднем, улисани в нашите процедурни правила и формалности, ще оставим един абсолютно обезглавен и обезкървен доклад. А нямаме време да ги направим по друг начин. Или пък да ги направим по друг начин, както имаме съгласие. Няма как да обосновем оставянето без коментар на тези съществени и важни теми.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Реплика към колегата Ивков. Заповядайте, колега Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Иво, аз съм съгласен с резона на това, което казваш, но съм против предложението ти, защото според мен от името на Централната изборителна комисия не могат да излизат текстове, по които комисията не е успяла да вземе решение. По-скоро може би следва да продължим работата по тези три теми. И в доклада може да се отбележи, че те влизат в първоначалния дизайн на анализа, но комисията ще продължи да работи по тях и допълнително ще ги внесе. Без да приемем от името текст с решение, според мен няма да е разумно да го изпращаме на официални институции.

Това е репликата ми.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Аз считам, че ако постъпим по начина, който предложи колегата Ивков, ще трябва да се даде възможност за особените мнения и различните тези. Извинявайте, колеги, не става по този начин: да отиде това, върху което няма съгласие и само то да се гледа.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колега Ивков, дуплика.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Съгласен съм с колегата Сидерова.

По отношение на казаното от колегата Томов не съм съгласен, защото аз не виждам начин за постигане на съгласие по тези теми. Ние ги обсъждаме може би за пети път. Не виждам какво у нас ще се промени, че да постигнем съгласие по тези теми.

РОСИЦА МАТЕВА: Колеги, аз смятам, че анализът, докладът и предложението трябва да бъдат във вида, в който са гласувани от Централната изборителна комисия, без особени мнения, без предложенията, по които не е постигнато съгласие и т.н. Но смятам, че той не би бил пълен, ако не съдържа главите за наблюдатели и за жалби и произнасяне по тях. По тази причина ще бъде против изобщо да бъде внасян. Защото ние едните избори ги произведохме на 25 май 2014 г., другите – м. октомври 2014 г. Сега сме 23 март 2015 г. и до момента не успяхме. Не виждам причина да не изчакаме още няколко дни, да ги обсъдим наново и да се опитаме да постигнем някакво съгласие. За да внесем анализа в цялост. Една седмица няма да отдалечи във времето, по никакъв начин няма да попречи този анализ да бъде внесен като цяло, а не на някакви части.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Заповядайте, колега Мусорлиева.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Изцяло подкрепям изказването на Роси Матева. Много благодаря, че уважихте това, което исках – все пак да присъствам на това, което се разгледа, защото наистина не съм държала да заминавам утре.

Исках само да кажа следното. Няма да ви открия тайна като кажа, че ние с колегата Пенев бяхме готови с нашето особено мнение. Ще се радвам да се въздържа от него в случай, че наистина се отложи с една седмица, което е вече понеделник-вторник. Абсолютно подкрепям Матева в изказването ѝ. Тоест, считам, че не е редно да не се доработят тези глави. Съжалявам, аз през цялото време имах особено мнение като първа точка затова, че при цялото ми уважение за колосалния труд, анализът е закъснял. Като започнем оттук и като закъснял може да е дозакъснял, но поне работен във всички глави.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, не знам, тук се изказаха различни мнения. За една седмица ли става въпрос, за две седмици или за един месец? Имаме ли краен срок за внасяне?

ОБАЖДАТ СЕ: Нямаме.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Така. Следващата седмица аз мисля, че предстоят големи празници, така че аз пък категорично възразявам да работим на тези празници и точно да се караме и да правим тука анализи. Така че ако е една седмица, нека да са две тогава или три. *(Реплики.)*

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте.

МАРИЯ БОЙКИНОВА: Аз мисля, че можем да включим и предложението на Руми Сидерова, т.е. алтернативно: предлагаме имуществените санкции и глобите по Изборния кодекс да се налагат с решение на съответната комисия или ако не се приеме нейното предложение. Законодателят ще реши. Аз не виждам проблем да ги има алтернативно и двете предложения. Тоест, Централната изборителна комисия е установила, че има проблем и че не иска да е по този ред. Въпросът е по кой ред: дали ЦИК да наказва или областният управител, така че няма проблем да ги включим и двете предложения.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Да, аз подкрепям.

Само да ви кажа като председател: подкрепям да има алтернативни предложения.

Заповядайте, колега Ганчева.

ЙОРДАНКА ГАНЧЕВА: Колеги, аз обаче считам, че в Централната изборителна комисия това, което правим показва, че нямаме концепция относно анализа. Ние първо се разпределихме по групи, работихме по групи и аз мисля, че в групите, в които аз лично участвам, бяхме много бързо готови с предложенията си. Доколкото аз участвах в тези групи, без да ги цитирам, имаше консенсус по отношение на това, което предлагаме.

Сега аз примерно цял ден – моите уважения към госпожа Мусорлиева, уважавам това, че комисията уважи, че един член ще бъде в служебна командировка и затова пресирахме така нещата. По мое мнение затова ги пресирахме днеска. Нямам нищо против, но в края на този ден, тъй като усилено всички работихме, сега се оказа, че ние пак нещо ще правим.

Аз пък лично съм против да включваме някакви алтернативни предложения. Не принципно на Руми Сидерова или на когото и да било, дори и мое – и аз имам някъде алтернативни предложения. Защото това обезсмисля изначалната ни концепция. Значи ние работихме по работни групи толкова време – от ноември досега. И сега, през март след цял ден разисквания се оказа, че три глави ги няма и не знаем какво правим. Първо, имахме изначално решение спорните текстове да не се включват или какво беше.

Колеги, да ви кажа, оттук нататък моето лично мнение и моят вот ще бъде, ако ще и след три месеца да го гласуваме, винаги ще бъде отрицателно за този анализ.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: С нищо не ме е засегнала колегата. Използвам повода, че е споменато името, за да кажа. В нашата работна група също постигнахме категорично консенсус преди може би 3-4 месеца – беше краят на м. ноември. Тоест, преди отпуската, така че затова само днес помолих.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Благодаря.

Колегата Златарева и да се ориентираме към приключване, колеги.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: Имам процедурно предложение: това, което досега е разглеждано, да се гласува без главите, които не са прието. (*Реплики.*)

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Колеги, аз подкрепям предложението на госпожа Златарева да гласуваме това, което е прието. Имаме утре - след заседанието можем да продължим, можем и в други ден, така че можем да продължим разглеждането, да преспим, да видим нещо

дали можем да постигнем като консенсус и пак тези три точки да ги поставим на гласуване.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте и вие, колега.

РУМЕН ЦАЧЕВ: Колеги, имам обратно предложение. Тези глави сме ги гласували една по една. Всъщност ние сме ги приели. Според мене анализът не е приет в цялост, имаме неприети части от него. Тези части според мене трябва да се доизгледат след като има спорове по същността им.

Тук колега Алексиева, не сте права като казвате: това многократно е разглеждано в комисия по определени въпроси, но след като половин час пак се занимава цялата комисия вече, това означава, че то не е решено в цялост.

Според мене анализът трябва да се приема в цялостния му вид, а не по този начин осакатен и да го представяме на Народното събрание.

МАРГАРИТА ЗЛАТАРЕВА: оттеглям си процедурното предложение да не гласуваме сега.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, искам да ви кажа, че ние частите, които подкрепяме, вече ги гласувахме. И поради тази причина остават само трите части, по които не се постигна съгласие.

Заповядайте, колега Матева.

РОСИЦА МАТЕВА: Колеги, с риск да приемете, че не е правилно моето поведение, моля в протокола да бъдат заличени моите гласувания „за“ всички части досега. Гласувам против всички части на анализа. *(Реплики.)*

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, мисля, че с това днешното ни заседание се изчерпа.

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ: Аз тук чух няколко процедурни предложения, от които нито едно не се гласува. Извинявайте, за мен остава неясно. Ние ще приемаме някакъв анализ, кога, защо?

Да се гласува. Или приемаме някакъв анализ, или взимаме решение да не приемаме нищо.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колегата Баханов подкрепи процедурното предложение на колегата Златарева. Колегата Златарева го оттегли и поради тая причина не го подлагам на гласуване.

Заповядайте.

МАРИЯ МУСОРЛИЕВА: Предлагам за последен път процедура да се гласува цялото, което е прието дотук.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това е процедурно предложение. Само обратно процедурно предложение можете да направите, колега.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Обратно процедурно предложение и то беше много ясно изразено от колегата Цачев. Ние сме гласували всичките части до момента и не виждам какво би следвало в момента да гласуваме. Ние част по част всичките ги приехме, с изключение на три.

ГЕОРГИ БАХАНОВ: Къде пише и къде е определено, че тези глави трябва да са 15, 16 или 18? И така да са формулирани? Можем да гласуваме този анализ в тази му част.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, постъпи процедурно предложение това, което до този момент сме приели, да го гласуваме сега отново в цялост, а това е цялостният доклад без Част шеста, Част четиринадесета и Част шестнадесета. Колеги, това е процедурно предложение да гласуваме по този начин.

Който е съгласен да гласуваме по този начин, моля да гласува.

Гласували **18** членове на ЦИК: **за – 8** (*Росица Матева, Цветозар Томов, Владимир Пенев, Георги Баханов, Емануил Христов, Мария Мусорлиева, Йорданка Ганчева, Мария Бойкинова*), **против - 10** (*Ивилина Алексиева, Маргарита Златарева, Севинч Солакова, Александър Андреев, Ерхан Чаушев, Ивайло Ивков,*

Иванка Грозева, Метин Сюлейман, Румен Цачев, Румяна Стоева-Сидерова), **против – няма.**

Колеги, не се приема.

Отрицателен вот.

ИВАЙЛО ИВКОВ: Гласувах против, ако някой изобщо го интересува в тоя час, не само защото по принцип не го подкрепям, а и защото аз направих доста преди това процедурно предложение, което първо трябваше да бъде подложено на гласуване. Още повече, че аз се съгласих с второ процедурно предложение във връзка с моето от колегата Сидерова. Ние отидохме на произволен ред за гласуване на процедурните предложения в нарушение на правилника ни.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Заповядайте, колега Андреев.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Гласувах против, защото считам, че при положение, че всяка една от отделните части е приета с гласуване, с изключение на посочените три от председателя, не считам, че следва отново да се гласуват анблок всичките части. *(Реплики.)*

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Има още два отрицателни вота.

РУМЯНА СИДЕРОВА: Гласувах против със съображенията на Александър Андреев.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: и колегата Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Искам само да кажа, че е съвсем логично, независимо че сме приели тези 13 части... *(Реплики.)*

Уважаеми колеги, това че сме приели поотделно 13-те части, не означава, че сме приели, че този доклад може да представи дейността на ЦИК без трите части, които сме отхвърлили. Логично е да направим такова гласуване, защото можем да имаме съображения, че без тези три части докладът е осакатен, въпреки че сме приели тези части поотделно. Логично е комисията да потвърди

това дали приема да бъде внесен този доклад без отхвърлените части.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Това е следваща процедура, колеги. Предложението е да гласуваме този анализ за внасяне без тези три части. Това ви е предложението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да обясня. Аз не предлагам да внесем доклада без тези три части. Аз възразих на изказването на Александър Андреев, че след като сме ги гласували поотделно, с това сме взели решение.

АЛЕКСАНДЪР АНДРЕЕВ: Аз съжалявам, обаче на отрицателен вот не считам, че може да има изказвания на колегите, защото в противен случай аз ще имам дуплика.

ПРЕДС. ИВИЛИНА АЛЕКСИЕВА: Колеги, с това закривам днешното заседание на Централната изборителна комисия.

Свиквам следващото редовно заседание утре, 24 март 2015 г., вторник, в 10,30 ч.

Закривам заседанието.

(Закрито в 19,40 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Ивилина Алексиева

СЕКРЕТАР:

Севинч Солакова

Стенограф:

Цвета Минева